

Keski-Suomen Maanpuolustaja

ksmaanpuolustaja.fi

Syyskuu 2018

Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti

37. vuosikerta

Salpalinjalla vaellettiin 25. kerran (sivu 6)

Vuosi 1918 Suomessa. Sivut 8-9.
Kuvassa eduskunta koolla 15.5.1918 Heimolassa.

Marski 2018 Sandels -jotokselta. Sivu 10.

Keski-Suomen Reserviupseeripiiri ry SYYSKOKOUS

tiistaina 23.10.2018 klo 18.30 kokouskeskuksessa
Tikkakoskella. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset
asiat. Kahvitarjoilu klo 18.00 alkaen.
Piirihallitus

Keski-Suomen Reserviläispiiri ry SYYSKOKOUS

tiistaina 23.10.2018 klo 18.30 kokouskeskuksessa
Tikkakoskella. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset
asiat. Kahvitarjoilu klo 18.00 alkaen.
Piirihallitus

PÄÄKIRJOITUS

Pätoimittaja Tapio Paappanen

Kaikuja Euroopasta

Meillä maailman paras kynnysasejärjestelmä

Talviolympialaiset 2014 kilpailtiin 7.- 23.2. Sotshissa. Suomi voitti kisoista viisi mitalia ja sijoittui kisojen mitalitaulukon sijalle 18. Päättäjäisiä seurattiin televisiosta ja todettiin koneellisesti hulmuavat liput sisätiloissa. Mentiin tyytyväisinä nukkumaan.

Seuraavan aamun uutiset karistivat kaikki suomet silmistä. Vihreiden, tunnuksettomien sotilaiden armada oli laskeutunut Krimille jonka Venäjä valtasi. Näin yhdessä yössä maailma oli muuttunut aivan toisenlaiseen asentoon. Samalla hetkellä Euroopan päällä leijuneet rauhankyyhkyt olivat kaikonneet kaukomaille kauas pois. Puheet tulevaisuuden rauhan tyyssijasta ja armeijoiden (= puolustusvoimien) tarpeettomuudesta loppuivat.

Lännessä oli syntynyt harhainen idealismi jo Neuvostoliiton romahtamisen aikaan siitä, että se kehittyisi tulevaisuudessa demokratiaksi. Ei oltu opeteltu niitä perusläksyjä miten jo silloin Venäjällä taisteltiin vallasta. Ei myöskään pyritty ymmärtämään logiikkaa, jolla siellä päätöksiä tehdään. Neuvostoliitto kaatui omaan mahdollittomuuteensa. Sen me kaikki tiedämme. Kun Vladimir Putin valittiin Venäjän presidentiksi kuviteltiin, että oligarkit alkavat nyt johtamaan maata presidentistä piittaamatta. Toisin on käynyt. Pietari Suuri vei aikanaan Venäjän Itämerelle. Viime vuosien tapahtumiin Venäjällä on haettava taustaa suurvallan historiasta ja sen menneisyyden menettelytavoista.

USA:n presidentiksi valittu Donald Trump on omalla arvaamattomalla ajattelullaan heittänyt varjon myös Euroopan ylle. Yhdessä asiassa hän on oikeassa. Euroopan on kannettava isompi taloudellinen vastuu puolustuksestaan. Hän ei tosin ole ainoa USA:n presidentti, joka tätä on vaatinut. Tämän päivän twiittaavana presidenttinä Trump on saanut asian korostumaan. Se on toiminut herätyskellona Euroopalle. Pitää kuitenkin nähdä presidentin twiitit omana juttunaan ja se mitä USA todella tekee, on kaksi eri asiaa.

Edellä mainituilla asioilla on ollut tehokas vaikutus siihen, että Euroopassa on alettu keskustella puolustuksesta. EU ei ole eikä siitä koskaan tule sotilasliittoa niin kauan kuin NATO on olemassa. Kukin Euroopan maa hoitaa jatkossakin oman puolustuksensa. Euroopan maiden välinen puolustusyhteistyö vaikuttaa sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen ja puolustusteollisuuteen. Syntyy työpaikkoja ja hyötyjiä ovat niin EU:n jäsenvaltiot kuin NATO:n jäsenet. Tiiviimmän yhteistyön tavoitteena pitää olla ettei synny päällekkäisiä turvarakenteita. Tässä työssä Suomen pitää olla aktiivisesti mukana.

Euroopan sisäinen hajaannus viestii tällä hetkellä siitä, että ei ole oikein opittu mitään vääränlaisesta kansallismielisyydestä. Yksilömaan etujen ahdas ja tiukka katsantokanta on vaaraksi. Niinpä tavallisten ihmisten suurin huolenaihe kaikkialla on turvattomuus. EU vastaa tähän panostamalla parasta aikaa entistä enemmän eteläisen uhkan poistamiseksi. Tämä tarkoittaa erilaisia projekteja Afrikassa, joiden tavoitteena on taata sinne olosuhteet, joissa ihmiset voivat siellä elää ja asua pysyvästi.

Kun Euroopan kuviteltiin olevan rauhan tyyssijan, se vaikutti valtioiden päätöksiin leikata puolustusmenojaan. Ruotsi ajoi alas asevelvollisuusjärjestelmänsä vuonna 2009. Turvallisuusympäristössämme tapahtuneet oleelliset muutokset ovat saaneet Ruotsinkin palaamaan asevelvollisuusjärjestelmään takaisin. Sen virittäminen vuoden 2009 tasolle tulee väijäämättä viemään noin kymmenen vuoden ajanjakson. Muissa Euroopan maissa on olemassa hävittäjiä ja sukellusveneitä sekä muuta kalustoa. Tuntuu oudolta, että niitä ei saada liikkeelle kun ei ole rahoitusta. Tämä vain kertoo sen, että olemassa olevien puolustusratkaisujen alasajo käy helposti, mutta niiden palauttaminen tai nostaminen suorituskyvyksi vie vuosia, jopa vuosikymmeniä.

Suomi on ollut tässä viime vuosien muutosmyllerryksessä kaukaa viisas. Olemme säilyttäneet yleisen asevelvollisuuden, josta on muodostunut maailman paras kynnysasejärjestelmä. Yhteiskuntamme turvallisuutta rakennetaan kokonaisturvallisuuden periaatteelle. Se on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Reserviläisjärjestöinä meillä on tässä kontekstissa oma paikkamme. Tärkein tehtävämme on huolehtia kansalaisten maanpuolustustahdosta ja pitää arvossa veteraanien jättämää perintöä sekä toteuttaa velvoitetta siirtää sitä nuoremmille sukupolville.

Reipasta syksyn alkua kaikille lukijoille!

KOLUMNI

Eeva-Kaisa Rouhiainen

Keski-Suomen reservipiirien tiedotustoimikunnan jäsen

Alusvaatteiden tematiikkaa

Puolustusvoimissa on teemoja, jotka ovat armeijan läpikäyneille selvää kauraa, mutta ulkopuolelta katsoen vaativat selvittelyä pinnan alta. Siis sieltä päällimmäisen vaatekerroksen alta.

Olen pitänyt armeija-aikaa helppona vaatteiden valinnan osalta. Omat vaatteet narikkaan ja päälle kurkkusalaatti tai smurffipuku. Hattu päähän ja maiharit jalkaan. Käytännöllistä.

Eräs asia on vain minua häirinnyt. Kuinka moni muu on aiemmin vaatteita käyttänyt? Millaisissa tärpäteissä ja lämpöasteissa vaatteet on pesty, ennen kuin ne annetaan seuraavalle alokkaalle? Mielikuva edellisen käyttäjän jarruraidoista alushousuissa tai jalkahiestä sukissa ei tee oloa mukavaksi.

Kun pohdin asiaa ääneen, sain yllätyksekseni kuulla, että vain päällysvaatteet merkitsee. Kunnan ulospäin näyttää samalta, armeijan alusvaatteita ei pakoteta käyttämään. Omat alushousut ja rintsikat siis saa olla käytössä. Mikä helpottava ajatus! Tai näin luulin, ennen kuin juttelin armeijan käyneen naisystäväni kanssa. Maailmankuvani pyörähti uuteen asentoon.

Sain kuulla, että armeijan alushousut on kovin mukavat ja niitä on miellyttävä käyttää. Ja että miesten malli sopii myös naiselle ja niitä käyttää mielellään myös vapaa-ajalla, mm sohvalta lökötellessä. Hygieniasta ei naisystäväni ollut huolissaan. Kyllähän ne hyvin pestään. Ainakin sadassa asteessa. Tai näin mielellään antaa itsensä uskoa.

Googlettamalla selvisi, että puolustusvoimat ei tarjoa naisille erillisiä alusvaatteita eikä hygieniatarvikkeita ja siksi naisten päiväraha on korotettu 50 senttiä per päivä. Työelämässä miehen euro on naisen 76 senttiä, mutta armeijassa miehen 5.10 euroa onkin naisen 5.60 euroa. Armeijan rintaliivit ja tamponit siis tasaavat työelämän epätasa-arvoa.

Mutta entäs ne rintaliivit? Maan vetovoimaa on vaan pakko vastustaa rintaliivien avulla. Naisten rinnat eivät ole samasta muotista valettuja. Joillekin on suotu enemmän kuin toisille. Kun löytää ne oikeat rintaliivit kaupasta, mallia ei helposti vaihda. Vaikka puolustusvoimien alushousuja olisikin mukava käyttää, vielä mukavampi on pitää omia rinnanpidikkeitä.

Eräs harjoite puolustusvoimissa on vaatetuksen osalta tasa-arvoinen: pelastusharjoitus, johon kuuluu tulipalojen sammutusta. Normaalien rintaliivien materiaalit eivät ole palosuojattuja. Koska paloharjoituksissa kaikki päällä olevat materiaalit tulee olla tulen kestäviä, omia rintaliivejä ei voi harjoituksessa käyttää. Ja jokainen nainen tietää että ilman rintaliivejä ei ole mukava olla. Ehkä tuon pienen yksityiskohdan takia Suomessa tulisi siirtyä armeijan tarjoamiin paloturvallisiin rintaliiveihin, kuten rakkaassa naapurimaassa Ruotsissa on jo tehty.

Olen kuullut, että armeijan ylijäämätuotteet suorastaan revitään käsistä. Nähtävästi ainakin alushousut. Seuraava hittituote voisi olla paloturvalliset rintaliivit.

Kirjoittaja on maanpuolustushenkilö, joka ei ole käynyt armeijaa.

Kuva: Iida Liimatainen

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA

Lehden seuraava numero ilmestyy viikolla 51 joulukuussa 2018. Lehteen tarkoitettu aineisto suoraan päätoimittajalle 30.11.2018 mennessä.

Lehti on Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti, joka uutisoi pääsääntöisesti piirien alueen maanpuolustustapahtumia. Lehteä ei voi tilata, vaan se sisältyy jäsenen suorittamaan jäsenmaksuun. Osoitemuutokset on toimitettava suoraan oman liiton jäsensihteerille.

RUL: jasanasiat@rul.fi, puh. 09 405 62011
RES: jasanasiat@reservilaisliitto.fi, puh. 09 405 62010
Fax molemmille: 09 499 875

Julkaisijat:
Keski-Suomen Reserviupseeriipiiri ry
Keski-Suomen Reserviläispiiri ry

Päätoimittaja:
Tapio Paappanen, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Puh. 0400 626 695
paatoimittaja@ksrespiirit.fi

Ilmoitusmyynti ja markkinointi:
Veijo Mononen, puh. 040 744 1444
veijo.mononen@gmail.com

Lehden vakituiset avustajat:
Pentti Ruohotie, Tampere, Hannu Karjalainen, Valkeakoski,
Marti Porvali, Jyväskylä, Jukka-Pekka Suutarinen, Jyväskylä,
Kari Löfgren, Jyväskylä, Kari Hämäläinen, Viitasaari,

Sivunvalmistus ja taitto:
Tapio Paappanen Ky, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Kansikuva: Salpaliinjan oppaat

Painopaikka: Sata-Pirkan Painotalo Oy
Reserviupseeriipiiri ja reserviläispiiri:
reserviupseeriipiiri@ksrespiirit.fi
reserviläispiiri@ksrespiirit.fi

Toiminnanjohtaja Tapio Paappanen
Piiritoimisto:
Gummeruksenkatu 7, 40100 JYVÄSKYLÄ

Piirien verkkosivut:
www.ksrespiirit.fi
Verkkotoimittaja Eila Keinonen, puh. 044 9746508
verkkotoimittaja@ksrespiirit.fi

Piirien puheenjohtajat:
RUP: Jarmo Siltanen, Jyväskylä puh. 040 510 9617
RES: Perttu Hietanen, Korpilahti, puh. 040 507 1684

Piirien taloudenhoitaja:
Harri Jaakkola, Äänekoski, puh. 050 598 7376

Keski-Suomen aluetoimisto

Kehittyvä asevelvollisuuskoetus

Hyvät keskisuomalaiset maanpuolustajat!

Puolustusvoimat tulee uudistamaan varusmieskoulutusta ja asevelvollisuuden käytäntöjä Koulutus 2020 -ohjelmalla. Kehittämishankkeita voi seurata sosiaalisen median kanavilla tunnisteella #koulutus2020.

Koulutusohjelman tavoitteena on edelleen pitää tavoitetaso korkealla, mutta sujuvoittaa koulutusjärjestelyitä ja hyödyntää digitaalisia ratkaisuja aiempaa tehokkaammin. Jatkossa asevelvolliset voivat esimerkiksi opetella teltan pystytystä mikroelokuvien avulla omilla päälaitteillaan ja varsinainen teltan pystytys tapahtuu sitten rivakasti ilman erillisiä opetuspuheita. Maastokoulutuksessa päästään tilanteeseen, missä on vähemmän puhetta ja enemmän laadukasta suoritusta. Eli maastoon mennään valmiiksi harjaantuneena.

Virtuaalijärjestelmiin koulutetaan

Kuluvana syksynä järjestetään Keski-Suomen reserviläisille kouluttajakoulutusta virtuaalijärjestelmille (VBS). Koulutuksen tavoitteena on opetella ja harjaantua järjestämään virtuaalikoulutusta osana erilaisia kertausharjoituksia. Koulutus 2020 -ohjelmaan liittyvät ensimmäiset kokeilut ovat jo käynnistyneet saapumiserän 2/18 varusmiesten koulutukseen liittyen. Kokeilut ovat parhaillaan käynnissä kolmessa kokeilevassa joukko-osastossa: Porin prikaatissa, Rannikkoprikaatissa ja Ilmasotakoulussa. Oh-

jelmaan liittyvää kokeilua ja kehittämishankkeita voi seurata sosiaalisen median kanavilla tunnisteella #koulutus2020.

Vuoteen 2020 asti kestävä kokeilun aikana arvioidaan käytännön arjessa saatuja tuloksia. Parhaat käytänteet päätyvät osaksi varsinaista Koulutus 2020 -ohjelmaa, joka otetaan käyttöön kaikissa kouluttavissa yksiköissä vuodesta 2020 alkaen.

Uudistuskokeilujen ohella Puolustusvoimat 100 v juhluvuosi etenee hurjaa vauhtia. Alue-toimiston ja maanpuolustusväen näkökulmasta loppukesä on ollut ja syksy on taas vilkasta. Kutsuntakierros vuonna 2000 syntyneiden osalta on käynnissä ja harjoitustoimintakin on aktivoitunut lomakauden jälkeen. Lisäksi maanpuolustusiltoja on pidetty viidellä paikkakunnalla ja lisää on luvassa. Kesän loppupuolella meillä oli hieno maanpuolustusjuhla ja vielä kerran järjestetty Rosvopaisti-tapahtuma maakunnan sotiemme veteraaneille. Peurungassa järjestetyssä tapahtumassa oli yli 300 osallistujaa. Juhlavassa iltapäivässä veteraanin iltahuuto raikui vahvasti ja murean lammaspainin päälle tanssijalkakin vielä nousi.

Erityiset kiitokset vielä kaikille Keski-Suomen maanpuolustusjuhlan järjestelyihin osallistuneille. Konnevedellä järjestetty tapahtuma osoitti jälleen kerran keskisuomalaista maanpuolustustahtoa ja sitä, että maamme puolustaminen on koko kansamme yhteinen asia - juhluvuoden teeman mukaisesti: Maanpuolustus kuuluu kaikille. Kansalaistemme maanpuolustustahto on yksi asevelvollisuuden perusta.

Vahva keskisuomalainen maanpuolustustahto on näkynyt myös loppukesän kutsuntatapah-tumissa ja maanpuolustusiltoissa. Toivottavasti sama trendi jatkuu loppuvuoden tilaisuuksissa. Maanpuolustusiltoja pidetään vielä Muurames-sa, Äänekoskella ja Uuraisilla.

Onneksi meillä päättäjät ovat pitäneet kiinni asevelvollisuudesta. Läntisessä naapurissa aloitettiin taas uusi vaihe puolustuskyvyn parantamisessa. Ruotsi palautti asevelvollisuuden kahdeksan vuoden tauon jälkeen ja uudet alokkeat aloittivat palveluksen elokuussa.

Hyvää ja maanpuolustusrikasta alkavaa syksyä!

Everstiluutnantti Teijo Oksanen

Veljeä ei jätetä

Keuruun Sotaveteraanit ry täytti 50 vuotta

Juhlapäivä 2.9.2018 aloitettiin seppeleenlaskulla sankarihaudalle. Seppelpartitiona rovasi Pekka Lavaste (vas.), Eero Lahti ja Riitta Salonen.

Keski-Suomen nuorimman sota-veteraanijärjestö perustaminen onnistui vasta kun kolmas kokoon-tuminen aiheen ympärille oli tehty. Viivettä perustamiselle toi paikka-kunnalle aiemmin perustetun vete-raanijärjestöksen merkitys. - Aja-teltti, että mihin toista veteraanijär-jestystä tarvittaisiin jos olemme rintamalla mahtuneet samoihin poteroihin maata puolustaessamme, kertoi yhdistyksen historiikkia esittänyt rehtori Juhani Ruusuvuo-ri. Yhdistyksessä on ollut jäseniä enimmillään 218. Nykytilanne on sellainen, että 137 jäsenestä 19 on varsinaisia ja 47 puoliso- ja leski-jäseniä.

”Niin kauan teillä on suojattu lies, kun pystyssä on yksikin mies”. Tällä Koljonvirran marssin säkeel-lä juhlan tervehdyssanat esittänyt yhdistyksen puheenjohtaja Eero Lahti tervehti yleisöä. - Vaikka pe-lättiin pahinta, usko puolustami-seen ja tehtävään oli vankka, totesi Lahti. Tuohon aikaan ”Me-henki” oli vahva ja se on elänyt pitkäl-le rauhan aikaan. Puheiden ja ter-vehdysten välissä juhlan musiikista vastasi Ilmavoimien Soittokunnan vaskikvintetti ja Keuruun Laulu-miehet.

Juhlapuhuja, kenraalimajuri Ahti Vartiainen, nosti esiin kansakun-

tamme sotakokemustemme karai-sevan vaikutuksen näihin päiviin asti. Hän muisteli omien vanhempiensa kokemuksia sodan ajalta. - Tänä päivänä on muistettava pi-tää arvossa veteraanien perintöä ja meille asetettua velvoitetta siirtää perintöä edelleen nuoremmille su-kupolville, puhui Vartiainen.

Juhlassa palkittiin sotaveteraani-työssä ansioituneita henkilöitä seu-raavasti:

Kultainen ansiomerkki: Merja Kaunismäki, Hannu Orsila. Hopei-nen ansiomerkki: Pekka Kajarinne, Hannu Kivi-Mannila, Martti Mak-konen, Juhani Ruusuvuori. Sota-veteraaniliiton standaa-reilla palkit-tiin: Matti Hallinen, Keuruun RM-rakennus Oy, Eero Lahti, Linlog Ky, Matka Mäkelä Oy, Jarmo Ru-hanen. Lisäksi Sotaveteraaniliitto oli myöntänyt ansiomitalin Jukka Kentalalle, jonka juhlaan lähettämä tervehdys luettiin yleisön tietoon.

Keuruun kaupungin tervehdyk-sen esitti valtuuston puheenjohtaja ja seurakunnan veteraanipappina toimiva Merja Kaunismäki.

Koskettavimman tervehdyk-sen esitti Keuruun Lukion oppilas Sandra Saartama. Hän oli muka-na lukion historian kurssilla, mikä suuntautui Karjalan kannakselle elokuun puolivälissä. Hän kertoi seuraavaa: ”Summa, Valkeasaari, Siiranmäki, Kuuterselkä, Äyräpää,

Vuosalmi, Tali ja Ihantala. Taistelupaikoilla käynti jätti pysyvän muis-tijäljen ja ihmetyksen. Miten niin-kin kauniilla paikalla kuin Valkea-saarella on voitu kokea sellainen verilöyly mikä siellä 9.-10.6.1944 tapahtui? Parhaiten mieleen jäi Kuuterselkä. Harrastajien rakenta-massa tukikohdassa pystyi taistelu-haudassa kuulemaan jopa sotilai-den liikettä ja mieltämään itsensä tilanteisiin. Olisiko tämän päivän nuorista tähän? Haluamme toimia niin, että sotaa ei tulisi. Sen raadollisuus paljastui historian kurs-silla ja edelleenkin ihmettelen, kuinka pieni Suomi sai aikaiseksi niin kovan vastarinnan suurta pu-na-armeijaa vastaan. Vuosalten taistelukertomuksen kuultuamme, kävimme Vuoksen rannassa kastau-tumassa kunnioittaaksemme teidän - veteraanien - sodan aikaisia teko-ja kansakuntamme hyväksi”.

Teksti ja kuvat: Tapio Paappanen

Sandra Saartama esitti Keuruun Lukion tervehdyksen.

Sotaveteraaniliiton hopeinen ansiomerkki Hannu Kivi-Mannila (vas.), Hannu Orsila, Pekka Kajarinne, Martti Makkonen ja Juhani Ruusuvuori. Standaarin saajista paikalla olivat Eero Lahti, Matti Mäkelä ja Jarmo Ruhanen.

**Vanhempi
koulutuspäällikkö
Riku Tenhunen**

Neljäsosa on tämän vuoden urakasta on enää jäljellä. Tammi- elokuussa kurssille osallistui lähes 1 000 kurssilaista ja kurssivuorokausia kertyi noin 900. Verrattuna muutamaan edelliseen vuoteen on osallistujien ja kurssivuorokausien määrässä selvää laskua. Kuluneeseen ajanjaksoon oli suunniteltu 80 eri kurssia mutta näistä peruttiin 16 kurssia vähäisen osallistujamäärän takia.

Tikkakosken koulutuspaikka tarjoaa syksyyn suunnittelua

Kurssinjohtajat, kurssien kouluttajat sekä kurssiväeopetajat tekevät saman suunnittelu- ja valmistelutyön on kurssilla paljon tai vähän osallistujia. Kurssin vähimmäisosallistujamäärä on vähintään 25 kurssilaista. Mikäli tämä luku alitetaan, kurssi yksinkertaisesti perutaan.

TIKOPA:n pääasiallinen tuki saadaan Ilmasotakoulusta. Ilman tätä tukea ei kurssitarjonta olisi läheskään näin kattava. Kiitän Ilmasotakoulua, alueupseereita sekä varastohenkilöstöä antamastanne merkittävästä tuesta vapaaehtoiselle maanpuolustustyölle!

Hallinnollinen koulutuspäällikkö tuli ja meni!

Elokuussa Tikkakosken koulutuspaikan hallinnollinen koulutuspäällikkö Ilkka Kaapro irtisanoutui tehtävästään 1.9.2018 alkaen ja tästä alkaen allekirjoittanut vastaa niistä hallinnollisista tehtävistä, jotka oli suunniteltu Ilkan hoitavan. Korostankin kurssinjohtajien ennakointia loppuvuoden 2018 sekä al-

kuvuoden 2019 kurssisuunnittelusta. Muistakaa, että molemmat vielä tehtävää hoitavat koulutuspäälliköt emme ole kokopäivätoimisia ja näin ollen emme ole aina tavoitettavissa tai paikalla TIKOPA:n toimistolla Tikkakoskella.

Keski-Suomen Maanpuolustusjuhla Konnevedellä

Keski-Suomen Maanpuolustusjuhla järjestettiin 28.7.2016 Konnevedellä. Maanpuolustusjuhla toteutettiin perinteisellä kaavalla: seppelenlasku jonka jälkeen oli valakatselmus sekä ohimarssi. MPK toteutti juhlassa kunniavartiot, Suomen lipun lippuvartion, veteraanien sekä maanpuolustusjärjestöjen lippulinna.

Jälleen kerran järjestävän kunnan halu toteuttaa Keski-Suomen Maanpuolustusjuhla ”paremmin kuin edeltäjänsä” osui kohdalleen. Järjestelyt olivat toimivat ja Konneveden kunnan juhlan järjestäjät ansaitsevatkin kiitoksemme järjestelyistä.

Toki emme voi unohtaa Ilmasotakoulun antamaa merkittävää tukea kurssin toteuttamiselle, ilman Ilmasotakoulun tukea ei tilaisuutta MPK:n voimavarojen oltaisi kyetty toteuttamaan.

Seuraava Keski-Suomen Maanpuolustusjuhla ja Ilmasotakoulun vala toimeenpannaan elokuussa 2019 Saarijärvellä. Kurssille pääsee ilmoittautumaan MPK:n tietojärjestelmässä alkuvuodesta 2019.

2019-2020 Suunnittelua

Lokakuun alussa, 2.10.2018 toteutetaan Tikkakosken Koulutuspaikan kolmas suunnittelutilaisuus. Tilaisuudessa viimeistellään vuoden 2019 koulutustapahtumat sekä valmistellaan vuoden 2020 suunnitelmarunko. Samoin Keski-Suomen aluetoimisto antaa tilaisuudessa suunnitteluperusteet vuodelle 2020. Tilaisuuteen voi ilmoittautua Tikkakosken Koulutuspaikan kurssinjohtajat. Keski-suomen aluetoimiston lopullinen kurssitilaisuus vuodelle 2019 on kuusi kappaletta, jotka toteutetaan Puolustusvoimien tilaamina vapaaehtoisina harjo-

Kuva: Eila Keinonen

Kunniavartio Konnevedellä. Lähimpänä Juha Hyvärinen.

tuksina. Keski-Suomen aluetoimisto tukee 2-korin kurssien toteutuksessa Tikkakosken Koulutuspaikkaa tukemalla hyväksymiensä reserviläisten osallistumista kurseille. Vuoden 2019 suunnitelmaa siis ”työstetään” reippaasti suunnittelutilaisuudessa.

Tutustukaa MPK:n loppuvuoden 2018 kurssivalikoimaan ja ilmoittautukaa kurssille MPK:n tietojärjestelmässä.

Toivotan lukijoille turvallista alkavaa syksynäikää ja muistakaapa pimeällä liikkuessanne heijastimet!

*Tikkakosken Koulutuspaikan
vanhempi koulutuspäällikkö*

Riku Tenhunen

Jalkaväkimuseon ritarisalissa 7.9.2018. Matkalla mukana (vas.-oik.): Markku Koponen, Mika Pakkanen, Juha Levijoki, Tapio Paappanen, Veikko Hokkanen, Janne Jukarainen, Martti Porvali, Anssi Matilainen, Erkki Kainulainen, Yrjö Qvarnberg, Tero Tamminen, Jarkko Puistovirta, J-P Suutarinen, Mikko Lehtomäki, Perttu Hietanen, Jaakko Koppinen ja Ilkka Nyysönen.

Illan isäntä, Mannerheim, Mikkelin Klubilla kuha-aterian ja Marskin ryyppyn takaa kuvattuna. Marsalkan oikealla puolella J-P Suutarinen, Ilkka Nyysönen ja Jarkko Puistovirta.

Mieliinpainuva vierailu päämajakaupunki Mikkeliin

Teksti ja kuvat: Tapio Paappanen

Keski-Suomen reserviupseeri- piiri järjesti 7.9. tutustumiskäynnin Mikkeliin, jossa kohteina olivat Maavoimien Esikunta, Jalkaväkimuseo ja Mikkelin Klubi. Maavoimien henkilöstöpäällikkö eversti Petri Mattila selosti matkajoukolle ajankohtaisia asioita maavoimien nykytilasta ja lähiajan kehityksestä. Selkeässä esityksessä tarkasteltiin maavoimien joukkojen historiaa ja nykyistä valmiutta, kalustolistaa kehitystä ja meneillään olevia isompia harjoituksia.

Jalkaväkimuseossa museon johtaja Markku Riittinen aloitti esitelyn Mannerheim-ristin ritareista. Sen jälkeen tarkasteltiin meneillään olevaa museon päänäyttelyä, mikä kertoo 1918 tapahtumista. Esityksen alussa tuli esille jo suurlakon 1905 aikana syntyneet viisi kuolonuhria, vaikka maassa ei silloin vielä edes taisteltu. Levottomuuksista on aina maksettu ihmis- hengillä. Sen on Suomikin saanut

karvaasti kokea 100 vuotta sitten. Vapaussodan käänneet tulivat hyvin selville kaikkein rintamalinjoinen ja kuinka rekitaktiikalla yritettiin käydä sotaa.

Mikkelin Klubilla Mannerheim astui huoneeseen ja pysähtyi. Hetken hiljaisuuden jälkeen hän totesi: ”Olen tottunut ilmoitukseen, mutta sitä ei näköjään tullut!” Sen jälkeen hän asteli pöydän ääreen ja kertoi olevansa 151 vuotta vanha. ”Kaikkea en pysty millään muistamaan, joten kehoitan teitä kysymään asioista”, lausui näyttelijä Timo Närhinsalo, joka veti seuraavan kolmen tunnin aikana vieraat Suomen marsalkan persoonan kautta maailmansotien myrskyihin ja tsaarin ajan hoveihin. Kysymyksiä tuli matkajoukolta suuri määrä ja vain kahteen ei saatu selkeää vastausta.

Martti Porvali pyysi luvan maljapuheelle ja se käsitteli 300 vuot-

ta sitten käytyä Breitenfeldin taistelua, jossa ratsuväki kunnostautui. Puheen jälkeen kohotettiin malja ja se otettiin ratsuväen tapaan nostamalla vasen jalka tuolille ja sen jälkeen piripinnassa ollut lasi huulille ja siitä ensimmäinen kulaus Marskin ryyppyä. Tästä illan isäntä, ratsuväessä palvellut Mannerheim, lausui kohteliaan kiitoksen meidän pioneirimajurille.

Marsalkan päivällinen sisälsi kaksi ruokalajia, worschmackia ja kuhaa. - Kuhan pitää uida vedessä, voissa ja valkoviinissä, totesi kulinaristi Mannerheim. Nämä muutama tunnit Mikkelin Klubilla etenivät nopeasti ja tarjosivat matkajoukolle ennen kokemattoman elämyksen ja kurkistusaukon Suomen ja osittain myös Venäjän maailmansotien aikaiseen historiaan. Sen verran ravitsevaa evästä oli tarjolla, että vasta seuraavana päivänä illemmalla oli nälän tunnetta havaittavissa.

Jalkaväkimuseon 1918 näyttelystä. Suomenlinnan vankileirin kuva taustalla ja kuvan yli menee aitoa vankileirin aitauksissa ollutta piikkilankaa.

*Minä N.N. lupaan ja vakuutan
kaikkivaltiaan ja kaikkietävän
Jumalan edessä, olevani Suomen valtakunnan
luotettava ja uskollinen kansalainen.
Tahdon palvella maatani rehellisesti sekä parhaan
kykyni mukaan etsiä ja edistää sen hyötyä ja parasta.
..... Kaiken tämän minä tahdon
kunniani ja omantuntoni mukaan täyttää.*

Maanpuolustusjuhla Konnevedellä

Alokkat nimitettiin lentosotamiehiksi

Suomalaisen sotilasvalan ja -vakuutuksen kaava vahvistettiin ensimmäisen kerran vuonna 1918. Tämän jälkeen kaavassa on tapahtunut vain vähäisiä kielellisiä muutoksia. Konnevedelläkin omaiset, kutsuvieraat ja järjestelyissä mukana olleet reserviläiset kuultivat valan lausuttavan ryhdikkäästi ja selvästi. Valan esilukijana toimi Konneveden valtuuston puheenjohtaja Maritta Puttonen.

Ilmasotakoulun saapumiserän 2/18 alokkaiden valatilaisuus, paraati ja 33:s Keski-Suomen maanpuolustusjuhlapäivä oli lauantaina 28.7.2018 Konnevedellä. Säänhaltija oli suopea ja järjesti juhlapäivään pilvisen sään – onneksi!

Päivän ohjelma alkoi klo 8 lipunnostolla Lapunmäen koulun pihalla ja kalustonäyttelyiden pystyttämällä.

Perinteiseen seppeleenlaskuun Konneveden hautausmaalla osallistui ryhmä reserviläisiä kantaen Suomen lippua ja veteraanijärjestöjen lippuja. Ilmavoimien soittokunta ja Konneveden reserviläisten kuoro vastasivat musiikillisesta annista. Tilaisuudessa laskettiin havuseppeleet 45:n Isänmaan puolesta kaatuiden ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkeille.

Paraatikatselmus, kenttähartaus ja sotilasvala järjestettiin Konneveden jalkapallokentällä. Paraatikatselmuksen suoritti Ilmasotakoulun johtaja eversti Mikko Punjala ja paraatia komensi everstiluutnantti Jukka Tirkkonen. Ilmasotakoulun 338 alokasta nimitettiin tilaisuudessa lentosotamiehiksi.

Tapahtumaa seurasi Valatilaisuuden jälkeen siirryttiin seuraamaan ohimarssia Kaupatielle. Ohimarssin vastaanotti

Konneveden kunnan edustajat ja evesti Mikko Punjala. Ohimarssin alkaessa nähtiin Ilmavoimien Hawk-suihkuharjoitus-koneiden ylilento. Merkillä oli pantavaa, että ohimarssin alkaessa kutsuvierasaitiosta neljä veteraania nousi ylös ryhdikkäästi seuraamaan ohimarssia.

Paraatin jälkeen oli tarjolla valalounas varusmiehille, omaisille ja reserviläisille Lapunmäen koulun pihalla. Kahvia ja munkkeja sai ostaa Luonetjärven sotilaskotiyhdistyksen myyntipisteistä.

Kalustonäyttelyssä oli esillä Ilmasotakoulun ja Keski-Suomen Pelastuslaitoksen kalustoa. Reservipiirien esittelyosastolla oli nähtävänä myös Kimmo Kaipian ja kumppaneiden Volkswagen Kleinbus Puolustusvoimat 100 vuotta juhlateaman mukaisessa maalauksessa.

Päivän aikana yleisöllä oli mahdollisuus tutustua Keski-Suomen reservipiirien, Maanpuolustusnaisten, Naisten Valmiusliiton, Ilmasotakoulun ja MPK:n toimintaan. Ääneseudun Reserviupseerien ekoamuntapiste veti jälleen aseensa kokeilijoita jonoksi asti.

MPK:n järjestämälle tukikursille osallistuneet kurssilaiset hoitivat veteraanijärjestöjen sekä maanpuolustusjärjestöjen lipuista muodostetut lippulinat. Lippulinat osallistuivat seppeleenlaskutilaisuuteen, Sotilasvala -tilaisuuteen, ohimarssiin ja pääjuhlaan.

Tulevan vuoden valatilaisuus, paraati ja Maanpuolustusjuhla on Saarijärvellä.

*Kuvat ja teksti
Eila Keinonen*

33. maanpuolustusjuhla

Majurin Mediamalja Mikko Porvalille

Majurin Mediamalja on luovutettu vuodesta 2009 alkaen Keski-Suomen maanpuolustusjuhlassa. Kymmenennen Mediamaljan saaja oli kirjailija, historioitsija rikoskomisario Mikko Porvali.

Reservipiirien edustajat Jarmo Siltanen ja Perttu Hietanen luovuttivat Mediamaljan, muistolaatan ja kunniakirjan Martti Porvarille, Mikko Porvalin ollessa estynyt saapumaan tilaisuuteen.

Jarmo Siltanen totesi luovu-

tuspuheessaan, että "vuoden Majurin mediamaljan myöntämisen arvokas työpanos sotahistorialliseen kirjallisuuteen. Myös lukuisat historiaa käsittelevät artikkelit ovat erinomaisella tavalla tuoneet Keski-Suomeen liittyviä historiallisia tapauksia lukijoiden tietoisuuteen".

Mikko Porvali on tullut tunnetuksi erityisesti sotahistoriikirjoistaan. Hänen uusin kirja on "Tiedustelun näkymätön historia – Antiikista maailmansotiin". Aiemmin häneltä on ilmestynyt mm. Operaatio Hokki ja jatkosodan tiedustelukoulutuksesta

MAJURIN MEDIAMALJA

- 2009 toimittaja **Hannu Karjalainen**
- 2010 sotahistorian harrastaja **Martti Porvali**
- 2011 toimittaja **Timo Hytönen**
- 2012 sotmest res **Pentti Ruohotie**
- 2013 reservin majuri **Veijo Mononen**
- 2014 päätoimittaja **Eija Ruoho**
- 2015 tietokirjailija **Kimmo Sorko**
- 2016 reservin majuri, tietokirjailija **Matti Hyvärinen**
- 2017 kotiseutuneuvos **Kauko Sorjonen**

kertova Vakoojakoulu ja sota-ajan rakkaustarinoista kertova Rautasormus. Suomen dekkari-seuran Vuoden johtolanka -palkinnon hän sai 2017 romaanista Veri ei vaikene.

Jyväskyläläisillä oli 4.9. mahdollisuus kuulla hänen selkeäsanaisista esitystään vuoden 1918 tapahtumista. "Sisällissota osana Suomen sotahistoriaa" -luennolla paneuduttiin myös tämän alueen tapahtumiin. Esityksessä tuli esille myös sotilaskoulutuksen ja johtamisen merkitys tapahtumien kulkuun. Jyväskylän Kaupunginkirjaston sali oli ääriään myöten täynnä tarkkaavaisia kuulijoita.

Idylli vaelluksen lomassa. Ravijoella reitti kulki orilaitumen halki. Vaeltajat Perttu Hietanen (vas.), Tero Häkkinen, Kimmo Kasurinen ja Tommi Hokka.

Oikaisuaseman pallokorsu.

Maakuntajoukkomme vaelsivat Salpalinjalla

Pieni joki pahanen kiemurtelee idyllisessä maalaismaisemassa peltojen keskellä. Kesäkuun lopun luonto on kauneimmillaan. Metsäisiä kukkuloita ja pieniä kallioisia mäenrinteitä kohoilee laakson ympärillä. Nuo metsät kätkevät sisälleen Salpalinjan vahvat puolustusasemat korsuineen ja luolineen. Ollaan Ravijoella Harjun oppimiskeskuksen pihalla Salpavaelluksen lähtöpaikalla.

Aloituspuhuttelun jälkeen satakunta vaeltajaa jaetaan viiteen ryhmään. Yksi ryhmistä koostuu Keski-Suomen Maakuntakomppanian osasto Salpavaelluksen historiassa. Vaellus alkaa erinomaisen oppaan johdattaessa osaston oppimiskeskuksen lähimaastoissa sijaitseville lähimmille puolustuslinnoille.

Salpalinja – vieläkin pohjoismaiden mittavin rakennusurakka

Linjan rakentaminen alkoi juuri täältä Raviojen maastoista heti Talvisodan rauhanteon jälkeen huhtikuussa 1940. Mannerheimin käskyllä oli päätetty rakentaa koko itärajan pituinen luja puolustuslin-

noitusten ketju. Linjan sijainti tutkittiin heti käskyn tultua ja rakennustyöt käynnistyivät välittömästi. Linjan rakennustöihin värvättiin työvoimaa kaikissa pohjoismaissa. Tanskassa ja Norjassa värväystoiminta katkesi alkuunsa Saksan miehitykseen, mutta Ruotsissa onnistuttiin paremmin. Ruotsalaisia vapaaehtoisia saapui rakennustöihin yli yhdeksänsataa. He toivat mukanaan merkittävää kaivostointa- sekä louhintaosaamista ja -välineistöä.

Työ kesti 13 kuukautta

Salpalinjaa rakennettiin yhtäjaksoisesti koko välirauhan ajan eli noin kolme kuukautta vuosina 1940-1941 sekä kolme kuukautta kesällä 1944. Rakennustyön mittakaava oli valtava vielä nykypäivänkin asteikolla mitattuna. Työhön osallistui 37 000 rakentajaa, joita oli muonittamassa yli kaksituhatta Lottaa. Työstä maksettiin palkkaa Kotkan keskipalkan mukaan ja myös urakoitsijoille maksettiin keskimääräisen urakkahinnoittelun mukaisesti. Vaikka elettiin talvisodan jälkeistä jälleenrakennusaikaa, saatiin tarvittava rahoitus kuitenkin helposti. Vuoden 1941 budjetista 60 % meni puolustusmenoihin ja 5 % Salpalinjan rakentamiskustannuksiin. Taustalla vaikutti tuoreet

Talvisodan kokemukset ja niiden myötä maanpuolustuksen osalta yhtenäinen eduskunta ja päätöksenteko. Rahaa suurempi ongelma oli koneiden ja materiaalien saanti. Puutteita paikattiin kekseliäisyydellä periaatteella: ”-jos on ongelma, on myös ratkaisu.”

Yleisimmät esterakenteet

Kivenlohkareista muodostuvaa panssariestettä rakennettiin kaikkiaan 225 kilometriä. Lisäksi rakennettiin 315 kilometriä piikkilankaeestettä, 130 kilometriä panssarikavantoa, mittava määrä huoltoteitä ja suuria tulvitus-järjestelmiä.

Panssariesteisiin tarvittavia estekiviä louhittiin 350 000-400 000 kappaletta. Yhden estekiven koko tuli täyttää normi korkeus, joka oli 170 senttimetriä. Kiven paino oli täten noin 3000 kiloa. Kivet louhittiin lähimaaston ehjistä kallioista ja kuljetettiin kuorma-autoilla kivi kerrallaan estelinjalle, jossa ne asennettiin käsin paikalleen erilaisia vinssejä käyttäen. Kiviesteen rakenne oli myöskin tarkkaan harkittu. Nelirivisen esteen kiven taakse ei hyökkäävä vihollinen pystynyt suojautumaan etuviistosta ristiin ampuvalta konekivääriltä.

Korsut ja pesäkkeet

Yleisin asekoru oli tyypiltään konekiväärikorun ja 20 miehen majoituskorun yhdistelmä. Näitä yhdistelmäkoruja rakennettiin kaikkiaan 168 kappaletta. Kahden asekoruun, joihin sijoitettiin sekä korsukonekivääri että pst-tykki, rakennettiin 47 kappaletta. Molemmat aseet suunniteltiin varata vasten puolustuslinnoitus käyttöön. Konekiväärissä oli erikoispitkä 600:n patruunan vyö ja pst-tykki oli oma mallinsa.

Asekorujen rakenne oli nero-kas. Korsut valettiin teräsbetonista, yhden järeän maanvaraisen korun

rakentamiseen käytettiin 560 kuutiota betonia ja 45 000 kiloa pyöröterästä. Korsut oli suunniteltu kestäämään 1000:n kilon lentopommin osuma. Korsun katolla sijaitsi kymmen tonnia painava teräsinen tähytyskupu, joka naamioitiin maastoon. Tähystäjä nousi asema-paikalleen betoniin valettuja tikkaita pitkin. Sisällä korsussa sijaitsivat majoitustilat, lämmityslaitte, ilmanvaihtokoju, hätäpoistumistie, kaivo ja viemäröinti. Konekiväärirampuille oli puolinaamarit, koska sisältä ammuttavan tulituksen ruutikaasut syrjäyttivät ison osan tarvittavasta hengitysilma-ilmasta. Jos korsun ilma-vaihtoputkeen pudotti käsikranaatin, tipahti kranaatti y-haaran ansiosta korsun edustalle vahinkoa aiheuttamatta.

Hyökkääjää vastaan tehokasta ristitulta

Korsuista pystyi ampumaan ristitulta, jolloin hyökkäävä vihollinen olisi jäänyt kahden tulen väliin. Konekivääriristituli ulottui panssariesteelle saakka jonne ammuttu ristituli pyyhki tehokkaasti estekiven välit. Asepesäkkeet rakennettiin siten että niiden suojana eteen

oli vahva betonimuuri, näin kor-sua ei päässyt tuhoamaan edestä-päin tulevalla suorasuuntaustulella eikä myöskään epäsuoralla tulella. Teräsbetoni-korsuja rakennettiin kaikkiaan 700 kappaletta.

Muita puolustus rakenteita olivat mm. teräksiset konekivääriramput, kevyemmät kenttälinoitteet (3000 kpl), tulenjohtopesäkkeet (400 kpl), teräspesäkkeet (panssaririvaunujen torjenta 49 kpl), majoituskorsut (720 kpl, joista betonisia pallokorsuja 257 kpl), tykkiasemat (500 kpl), luolat (25 kpl) ja parakit (900 kpl). Näiden lisäksi jouduttiin rakentamaan satoja kilometrejä huolto- ja rakennusaikaisia teitä. Kallioihin louhittuihin kosteisiin luoliin rakennettiin puinen majoituspärräkki viihtyisyyden parantamiseksi. Suurin majoitusluola sijaitsi Luumäellä, luolaan olisi majoitettu kerrallaan 400 miestä. Jos Salpalinjalla olisi jouduttu taistelemaan olisi etumaastot luonnollisesti myös miinoitettu.

Korsuja ja luolia Ravijoella

Vaelluksen ensimmäinen päivä kului tutustussa Raviojen alueen

lukuisiin korsuihin ja luoliin. Pimeissä luolissa liikkuminen on ol-tava harkittua ja otsalla on oltava hyvä valaisin. Erityisesti majoitus-luolien mittakaava yllätti suuruudellaan. Tutustuttiin mm. 80 miehen majoitusluolaan käytävineen ja laitteineen. Kokemus oli lähes mystistä. Erään korkean mäen päällä sijaitsi kallioon hakattu outo ympyrä-kehä. Kyseessä on luolan puu-lämmitys hormiston savun hajoitin.

Päivän aikana ehdittiin käymään parissakymmenessä korsussa, loikkimaan pitkin taisteluhautojen reunoja sekä mittailemaan pitkiä ki-viesterivistöjä. Tietoa saatiin tassa-sena virtana asiansa tuntevalta oppaalta. Illan jo viiletessä mars-siittiin tiestää pitkin meren rantaan, jossa sijaitsevassa leirikeskuksessa saatiin iltaruoka, sauna ja telttamajoi-tus. Ikimuistoksen päivän koke-muksista riitti porinaa teltassa pit-källe iltaan.

Erilaisia rakenteita

Salpavaelluksen toisena päivänä tutustuttiin myös rakentamisen yksityiskohtiin. Raviojen kallioisessa maastossa näkyivät selvästi vielä kivilouhimot, joista estekivet lou-

Tähytyskuvut olivat erittäin hyvin naamioituneet vuosikymmenten saatossa.

Kiviestettä maastossa. Salpalinjan louhittiin 350-400 tuhatta estekiveä. Yhden kiven paino oli noin 3000 kg.

hittiin. Läheisillä kukkuloilla sijait- si myös kallioihin louhittuja taiste- luhautoja. Eräälle siirryttäessä oli kuljettava orilaitumen halki, missä saimekin ystävälliset ja uteliaat nuoret oriit saattajiksemme. Vaa- limaalle siirryttäessä pääsimme myös tutustumaan erinomaiseen Vaalimaan Salpalinja museoon. Ennen näkemätöntä olivat myös imubetonista valettavan pallokorsun muottirakenteet sekä museon pihalla sijaitseva betoninen pallo- korsu. Pallokorsut oli mitoitettu ryhmän kokoiselle miesjoukolle lä- hipuolustusaseman suojaksi.

Vaalimaan oikaisuasema

Kesällä 1944 rakennettiin nope- asti Salpalinjan pääaseman eteen Suomenlahden pohjukasta alka- va Vaalimaan oikaisuasema. Uusi puolustuslinja lyhensi pääpuolus- tusasemaa noin seitsemän kilomet- riä ja toi lisäsyvyyttä todennäköi- simmälle hyökkäysreitille rannan suunnassa. Oikaisuasemaan raken- nettiin 140 betonista pallokorsua. Asemien eteen kaivettiin pikakai- vantoja panssariesteeksi, kivies- tettä ei oikaisulinjaan enää ehditty rakentamaan. Panssariestekaivan- to oli monin paikoin vielä selvästi nähtävissä ja ne sijaitsivat erittäin lähellä taisteluhautaa. Tiheimmil-

lään pallokorsut sijaitsivat alle sadan metrin päässä toisistaan ja ne ovat edelleen hyvin löydettävissä maastossa. Pallokorsuja rakenneti- tiin myös runsaasti myös Miehik- kälän alueelle tukemaan Salpalin- jaa. Pallokorsut oli sijoitettu pää- sääntöisesti maanpinnalle, hieman jäi arveluttamaan niiden kestävyys tykistötulessa. Ilmeisesti korsut tehtiin paikallavaluna, eikä aikaa ollut tuhlattavissa. Vaelluksen toi- nen päivä päättyi Vaalimaan lei- rintäalueelle jonne MPK oli jälleen rakentunut oivallisen tukikohdan vaeltajille.

Perinneaseammuntaa ja maanpuolustusjuhla

Vaelluksen viimeinen päivä al- koi moottorimarssilla Luumäelle. Paikallisella ampumaradalla pääs- tiin kokeilemaan ammuntaa perin- nekivääreillä muutaman laukauk- sen verran. Ampumaradan maas- tossa saatiin myös erinomainen lu- ento Salpalinjan sotahistoriallisesta merkityksestä, tutustuttiin sota- ai- kaiseen aseistukseen, paikallisen riistanhoitoyhdistyksen toimintaan sekä ruotsalaisten vapaaehtoisen istuttamaan vuorimäntymetsään.

Päivän päätteksi siirryttiin pre- sidentti P.E.Svinhufvudin kotitala- le Luumäen Kotkaniemeen, jonne

oli järjestetty Maanpuolustusjuhla. Kotkaniemen aurinkoiselle rinteel- le kokoontui vaellukseen osallistu- neiden lisäksi suuri joukko kansa- laisia seuraamaan juhlan ohjelmaa. Kolmipäiväinen tapahtuma sai ar- voisensa päätöksen historiallisessa ympäristössä. Luumäen, Miehikkä- län ja Virolahden reserviläisjärjes- töt onnistuivat järjestelyissä erin- omaisesti.

Fyysisen ponnistuksen lisäksi tietopaketti linnoitustoiminnasta

Salpavaellus oli toimiva koko- naisuus, joka tarjosi fyysisen vael- luksen lisäksi runsaasti tietoa lin- noitustoiminnasta. Mielenkiintoa lisäsivät autenttiset linnoituslaitteet joista osa oli vielä hyvässä vierai- lukunnossa. Salpalinjan merkitystä arvioitaessa on muistettava sen pe- lotevaikutus viholliselle. Merkitys oli kiteytetty hyvin vaelluksen luo- dinreikien lävistämään kunniakir- jaan kirjoitetuin sanoin:

”Vuosina 1940-1941 ja 1944 Suomen itärajalle rakennettu Sal- pa-asema muistuttaa linnoitusmo- numenttina suomalaisten maan- puolustustahdosta ja yksimielisyy- destä vaikeina aikoina. Salpalinjal- la ei taisteltu. Suomalaisten sotilai-

den torjuntataistelun ohella Salpa- asema osaltaan vaikutti Suomen säilymiseen itsenäisenä kansakun- tana. Linnoitus on täyttänyt tehtä- väänsä parhaiten silloin, kun sitä ei ole tarvittu.”

Teksti: Perttu Hietanen

Kuvat: Perttu Hietanen, Vertti Sallisalmi, Hannu Haapamäki

Lähde: Salpalinja – Itsenäisyyden monumentti, Salpalinjan perin- neyhdistys, M&P Paino Oy, 2017

SALPALINJA NUMEROINA

700 kpl	Teräsbetonikorsuja
225 km	Kiviestettä (350 000 - 400 000 estekiveä)
1250 kpl	Kenttälinoitettua konekivääripesäkettä
295 kpl	Kantalinnoitettua konekivääripesäkettä
720 kpl	Majoituskorsuja
257 kpl	Imubetonikorsuja (Pallokorsuja)
500 kpl	Tykkiaseimia
900 kpl	Parakkia työvoimalle
49 kpl	Teräspesäkkeitä (panssarivaunun tornejia)
25 kpl	Luolia
130 km	Panssarikaivantoa
315 km	Piikkilankaestettä
3000 kpl	Erilaisia kenttälinoitteita
400 kpl	Tulenojohtopesäkkeitä
353 km	Uusia teitä
452 km	Korjattuja teitä
3 kpl	Tulvitusjärjestelmää

SALPALINJAN RAKENTAJAT

Rakennustyön johto	Kenraalimajuri E. Hanell
Rakentajia yhteensä	35 000
Linnoitusjoukkoja	5 500
Urakoitsijoita	5 000
Muonituslottia	2 000
Ruotsalaisia vapaaehtoisia	900
Kuorma-autoja	1 100

Vänrikki Miko Nykänen esitteli perinnekivääriä

Nuorten reserviläisten ampumatapahtuma Viitasaarella

Viitasaaren Reserviupseerien ja Viitasaaren Reserviläisten 14.7. järjestämään tapahtumaan kutsutiin Viitasaaren molempien yhdistyksien nuoria jäseniä. Ampumaan saapui yli kymmenen miestä, ja useita ilmoituksia tuli aikataulues- teistä, joten kiinnostusta tapahtu- maan oli mukavasti. Ammunnoissa käytössä olivat perinne- ja reservi- läiskiväärit. Ukko-Pekalla tai To- karevillä vain harva nuori oli aikai- semmin ampunut. Sen sijaan reser- viläiskivääri oli tuttu ase jo varus- miespalvelusajoilta.

Perinnekivääri tutuksi

Tapahtuman johtaja reservin vänrikki Miko Nykänen opasti aluksi perinnekivääreihin liittyvät tekniset asiat, ja ampumiseen liitty- vät asennot, minkä jälkeen ammuttiin koelaukaukset. Tämän jälkeen ammuttiin makuu-, polvi-, ja pys- tyasennosta. Kahvitauolle mentiin kun kukin ampuja oli päässyt am- pumaan molemmilla asetyypillä.

Kivääriammunta alkamassa.

Teksti: Kari Hämäläinen
Kuvat: Miko Nykänen

Makkaraa ja tulevaisuutta

Päivän päätteeksi paistettiin makkarat kaikessa rauhassa ja mie- tittiin yhdessä minkälaisia ammun- toja voisi seuraavaksi järjestää. Toiminnallisia ammuntoja toivot- tiin jossakin muodossa, sekä pis- tooliammuntoja. Illan aikana ehti- si hyvin käyttää aikaa ampumiseen 2-3 tuntia, mikä olisi juuri sopiva yhden session järjestämiseen. Har- valla nuorella reserviläisellä on esimerkiksi omia sotilaspistooleita, joten yhdistysten aseita voitaisiin käyttää ammunnoissa kuten tässä- kin tapahtumassa. Päivän järjeste- lyihin ja antiin oltiin kovasti tyyty- väisiä, joten nyt on uusi iltatapah- tuma suunnittelussa.

Perinnepistoolit lauloivat Uuraisten Paukkulassa

Paukkulan ampumaradalla Uu- raisilla ammuttiin tiistaina 28.8 re- servipiirin perinnepistoolin mes- taruuskilpailu.

Olosuhteet olivat tasapuoliset, pilvipoutainen sää, vain pientä tuu- lenvirettä ja +19 lämmintä. Osan- ottajia tosin niukanlaisesti, enem- mänkin olisi radalle toivottu.

Äänekosken reserviläisten jär- jestämä kisa vietiin läpi nopealla aikataululla, isänmaallisessa hen- gessä.

Päivän paras tulos 252 kirjat- tiin H60 sarjan Tapio Paappasen nimiin. Matti Minkkinen tulkaksi osumat ja jakoi kilpailutapahtu- man päätteeksi mitalit.

9 mm Mauser-pistooli, jonka kotelo kuvassa on kiinnitetty aseeseen peräksi, jolloin sillä voi ampua kuten kiväärillä.

Mauser-kisa

Illan päätteeksi piirin toiminn- anjohtaja Tapio Paappanen esitte- li 9 mm:n Mauser-pistoolia, johon kuuluu peränä käytettävä puukote- lo.

Tietysti aseiden esittelyn ja tari- noinnin jälkeen pidettiin Ukko- Mauserkilpailu, kaksi laukausta pistoolitauluun.

Taulut käytiin tähyttämässä, kun osumat ja sattumat oli tulkat- tu, niin pienoinen yllätys oli, että

ykkössija Mauserkisassa jouduttiin ratkaisemaan Tapsan ja Heikin uu- sinnalla, koska molemmilla oli 17

pistettä. Heikki pamauttikin uusin- nassa sitten hyvän 9:n ja Tapsan jäädessä normi 8:in.

Teksti: Jari Kiviniemi
Kuvat: Jari Kiviniemi Tapio Paappanen

Jari Kiviniemen Mauser- laukaukset paukkuvat.

AMPUMAPÖYTÄKIRJA										Sää: 19 pientä tuulenvirettä																			
PERINNEPISTOOLI, 30 ls										Paukkula, Uurainen Kangashäkki										Ammunnanjohtaja: Matti Minkkinen									
Sarja	SUA	NIMI		Yhdistys	sarjat					sarjat					sarjat					TULOS									
H75	1	Helasterä Heikki	Maj	ÄäneRU	10	10	9	9	8	8	8	7	7	7	7	6	6	6	4	4	221								
					10	10	9	9	9	8	8	7	7	7	6	6	5	5	5										
H60	1	Paappanen Tapio	Maj	KeurRU	10	10	10	9	9	9	9	9	8	8	7	7	7	7	7	252									
					10	10	10	9	9	9	9	8	8	8	8	7	7	7	7										
H60	2	Hyvärinen Matti	Maj	KorpilIRU	10	10	9	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	7	211									
					10	10	9	9	8	7	7	6	6	6	4	3	1	1	0										
H60	3	Minkkinen Matti	Ylii	ÄäneRes	10	8	8	8	7	6	4	4	3	3	1	0	0	0	0	110									
					10	10	8	6	5	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0										
H50	1	Kiviniemi Jari	Ylii	ÄäneRU	10	10	8	8	6	6	6	5	5	5	5	4	4	3	3	184									
					10	8	8	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6	5	0										

Ystävyyssottelu virolaisia vastaan Keuruulla

Toomas Värva. Ystävyyssottelun tarkin ampuja.

Keski-Suomen reserviläispiirin Viron Viljandissa toimivasta ystä- vyyssuojeluskunnasta Sakala Ma- levasta vieraili muutamia henkilöi- tä Haapamäellä. Paikallinen isän- täyhdistys Haapamäen Seudun re- serviläiset ry järjesti 18.8. Keuruun

Ampumaurheilukeskuksessa ystä- vyyssampumaottelun, jossa lajeina oli 150 ja 300 m kivääriammunta ja 9 mm pistoolilla 10+10 laukauk- sen kilpailu.

Kilpailussa isäntäjoukkueet vei- vät voiton, vaikka yksilönä taitavin tällä kertaa oli Toomas Värva. Hän voitti kivääriammunnan reilusti ja pistooliammunnan kokonaisella pisteellä. Keski-Suomen joukku- eessa ampui Wille Hietanen ensim- mäistä kertaa elämässään kilpaa 9 mm pistoolilla sijoittuen hienosti kolmanneksi.

Ystävyyssottelun tulokset:

Pistooli 10+10 laukausta:
1. Keski-Suomi / Kesk-Soome 840 pistettä / silma
2. KL Sakala malev 790 pistettä / silma

Henkilökohtaiset 3 parasta:
1. Toomas Värva 187 p
2. Tapio Paappanen 186 p
3. Wille Hietanen 183 p

Perinnekivääri 10ls/300 m ja 10 ls /150 m laukausta:

1. KL Sakala malev 394 pistettä / silma

2. Keski-Suomi / Kesk-Soome 367 pistettä / silma

Teksti: Tapio Paappanen
Kuvat: Esko Soini

Henkilökohtaiset 3 parasta
1. Toomas Värva 121 p
2. Toomas Taimre 116 p
3. Teuvo Honkamäki 101 p

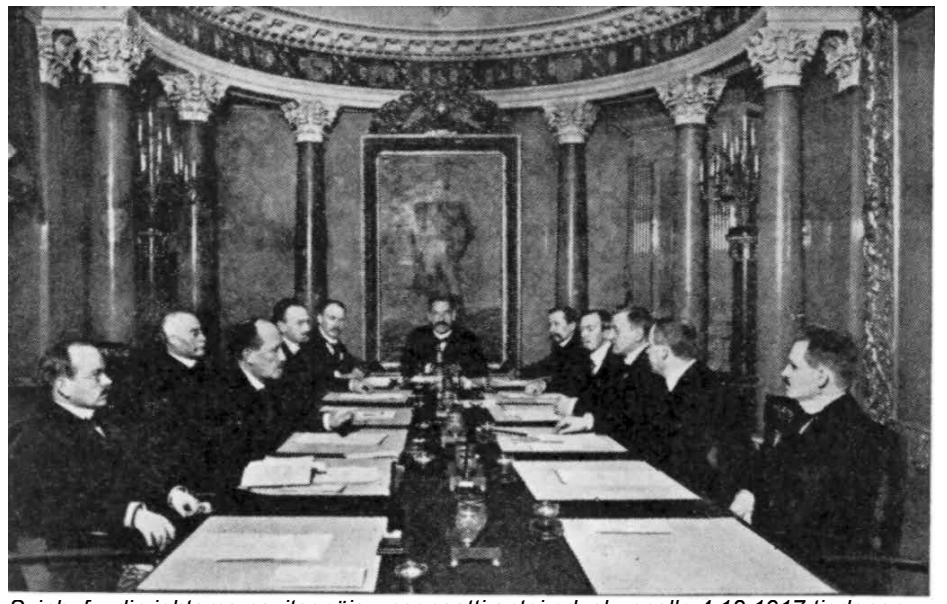
Kokonaistulos
1. Keski-Suomi 1207 p
2. KL Sakala malev 1184 p

Toomas Värva. Perinnekiväärin ylivoimainen voittaja.

Mielenosoitus kahdeksan tunnin työpäivän puolesta yleislakon aikana 1917 Helsingin Kaisaniemessä. Huomio kiinnittyy venäläisten sotilaiden merkittävään määrään.

Svinhufvudin johtama ns. itsenäisyysenaatti antoi eduskunnalle 4.12.1917 tiedonannon Suomen itsenäisyydestä. Eduskunta hyväksyi 6.12. senaatin toimet itsenäisyyden toteuttamiseksi. Vastoin Svinhufvudin odotuksia itsenäisyyspäiväksi tuli 6.12. eikä senaatin julistuksen päivämäärä 4.12.

Vuosi 1918 Suomessa ja Pietarin bolsevikkien tuki Suomen punaisille

Suomessa käydystä kevään 1918 sodasta voidaan käyttää nimeä vapaussota, sillä se kuvaa parhaiten lopputulosta eli Suomen irtautumista Venäjästä. Voidaan käyttää nimeä kapina, koska se kuvaa sosiaalidemokraattien laitonta aseellista vallankaappausyritystä eli kapinaa, joka oli sodan tosiasiallinen alkusyy. Sana kansalaissota kuvaa sotatoimia, joita käytiin suomalaisten kesken sosialistien aseellisen kapinan kukistamiseksi. Ei pidä unohtaa, että Suomi taisteli myös nuoren itsenäisyytensä suojelemiseksi Venäjältä leviävää vallankumousta vastaan. Vapaussota on oikea nimi kevään 1918 sodalle.

Syksyllä 1917 levottomuudet ja väkivalta lisääntyivät

Porvarilliset puolueet voittivat lokakuun alussa pidetyt eduskuntavaalit. Sosialistit menettivät enemmistönsä parlamentissa. Heidän paikkalukunsa tipahti 92 edustajaan. Kun eduskunnan enemmistö ei ottanut käsittelyyn sosialistien ”Me vaadimme” ohjelmaa, niin Suomen ammattijärjestö SAJ julisti yleislakon tukeakseen sosialistien vaatimuksia. Käynnissä oleva vapaussota, Venäjän maaliskuun vallankumous ja jatkuva lakkoilu olivat aiheuttaneet Suomessa työttömyyttä ja elintarvikepulan. Poliittinen tilanne oli ajautunut lähelle räjähdyspistettä.

Äärisosialisteja innoitti aseelliseen voimankäyttöön Leninin bolsevikkien 7.11. tekemä vallankaappaus Pietarissa. Bolsevikkien voi-

makas kiihotustoiminta kohdistui Suomessa sosialisteihin ja venäläisen sotaväen joukkoihin. Suomessa toimeen pantiin vuonna 1917 noin 500 lakkoa, joista pahin oli Venäjän bolsevikivallankaappauksen jälkeen alkanut yleislakko. Sen alkamisesta teki päätöksen sosialistien vallankumouksellinen keskusneuvosto marraskuun 13. - 14. päivien välisenä yönä. Lakko alkoi heti ja kesti 18.11. asti. Vallankäyttäjiksi nousivat työväenkaartit, jotka miehittivät tärkeitä kohteita esimerkiksi Helsingissä rautatieaseman, lääninhallituksen, keskusvirastot, senaatin sekä eduskunnan käyttämän Säätytalon, asettivat tiesulkuja ja tekivät henkilöiden, asuntojen sekä liiketilojen laittomia tarkastuksia. Työväenkaarti jakautui järjestyskaartiksi ja laista täysin piittaamattomiksi punakaarteiksi.

Yleislakon aikana surmattiin 34 henkilöä, ryöstettiin kauppiaita ja varastoja. Porvarillisella puolella punakaartien toiminta herätti suurta levottomuutta. Punakaartien lisäksi Suomessa mellasti, ryösti ja murhasi vallankumouksellinen venäläinen sotaväki. Yleislakosta oli tullut tulevan kapinan kenraaliharjoitus. Stalin kävi lakon jälkeen Helsingissä moittimassa suomalaisia sosialisteja, kun he eivät olleet jatkaneet lakkoa vallankumoukseksi.

Leninin johtamien bolsevikkien tavoitteena oli vallitsevan yhteiskunnan rakenteiden täydellinen kumoaminen. Puolueen oli oltava tiukasti johdettu, kurinalainen ja sen piti koostua elitistisestä vallankumouksellisten etujoukosta. Bol-

Venäläisiä sotilaita ja suomalaisia yhteiskuvassa 1917. Marraskuun vallankaappauksen jälkeen Pietarin bolsevikkien kiihotustoiminta voimistui Suomessa.

sevikit eivät hyväksyneet ajatusta suuresta työväenliikkeestä ja sitä, että työväenpuolueen piti rakentua suurten massojen joukkovoimalle. Venäjän bolsevikkien toiminta perustui väkivaltaan ja proletariaatin diktatuuriin, joka Leninin mukaan ei nojaa lakiin, muodolliseen enemmistön tahtoon vaan suoraan, välittömään väkivaltaan ja väkivalta on vallan väline.

Suomen sosialidemokraattien johdossa ei ollut Leninin ajatuksille kovin suurta kannatusta. Voimakkaammin väkivaltaista toimintaa vastustivat Hannes Ryömä ja Väinö Tanner, joista tulikin Vapaussodan jälkeen arvostettuja poliitikkoja. Yhdysmiehinä ja agitaattoreina Pietarin bolsevikkien ja Suomen sosialidemokraattien puolueen välillä toimivat suomalaissyntyiset Eino ja Jukka Rahja, Ali Aaltonen, Adolf Taimi, Eero Haapalainen sekä William Lundberg. Muun muassa heidän ja sosialidemokraattisen lehdistön kiihotustyön tuloksena vallankumouksellinen mieliala laajeni ja työväenliikkeen kannattajat radikalisoituvat.

Itsenäisyysjulistuksesta oli pitkä matka itsenäisyyteen

Pääministeri P. E. Svinhufvudin johtama hallitus yritti selkeyttää Suomen kansainvälistä asemaa ja

rauhhoitaa maan sekasortoista tilannetta julistautumalla itsenäiseksi. Eduskunta hyväksyi 6.12.1917 itsenäisyysjulistuksen. Itsenäisyydelle saatiin myös laajempaa kansainvälistä tunnustusta vasta, kun Neuvosto-Venäjän Kansankomissaarien neuvosto oli ensin hyväksynyt Suomen itsenäisyyden 31.12.1917. Tuota tunnustusta alettiin myöhemmin suomalaisessa politiikassa kutsua Leninin lahjaksi. Tunnustus oli Leninin käyttämä ovela poliittinen veto, jolla hellitettiin väliaikaisesti kansallisia itsenäisyyspainetta vallankumouksen mahdollistamiseksi eli eroaminen yhdistymistä varten, yhdistyminen Neuvosto-Venäjään. Lenin, Stalin ja Trotski, johtavat bolsevikit, yllyttivät sosiaalidemokraatteja vallankaappaukseen, sillä ilman näitä kehoituksia ja tietoa Suomessa olevien venäläisten joukkojen tuesta kaappaukseen tuskin olisi ryhdytty.

Itsenäisyyden tunnustamisesta huolimatta Leninin hallitus ei ollut vetänyt sotilaitaan pois Suomesta. Maassa oli ainakin 75 000 sotilasta (lukumäärä epäselvä), ja Venäjällä vallassa olivat bolsevikit. Syksyllä 1917 venäläisissä joukko-osastoissa todellista valtaa pitivät sotilasneuvostot. Bolsevikit saivat määräysvallan Suomen alueen sotilaiden ja työläisten neuvostossa, jonka johtoon valittiin latvialaissyntyinen Ivar Smilga. Bolsevikki Smilga tuki aktiivisesti socialide-

mokraattien radikaaliin valmistelemaan vallankumousta. Punaisten kapinan valmistelu perustui avoimesti venäläiseen sotaväkeen ja sen aseisiin. Kysymys ei enää ollut Suomen porvarien ja työläisten välisestä luokkasodasta vaan kansainvälisen yhteiskunnallisen vallankumouksen toimeenpanemisesta, eikä enää Suomen itsenäisyydestä vaan venäläisen bolsevistisen vallan toimeenpanemisesta Suomessa.

Poliittinen tilanne alkuvuonna 1918

Demokraattisilla vaaleilla ja yleisellä äänioikeudella valittu eduskunta oli Suomen korkein valtioelin, joka oli lainsäädäntävallan lisäksi ottanut itselleen korkeimman hallitusvallan, kun keisarisuuriruhtinasta ei enää ollut. Eduskunnan ja hallituksen (senaatin) asema oli kuitenkin heikko, koska Valtiojohdolla ei ollut armeijaa, rajavartiostoa eikä poliisia. Voimankäytön organisaatioita oli muilla tahoilla. Voimakkain oli Venäjä kuriton ja rettelöivä sotavoima, josta tuli Pietarin sotilas-/bolsevikivallankaappauksen jälkeen vallankumouksen potentiaalinen tukija Suomessa. Syksystä 1917 alkaen muodostettiin kuntiin työväen järjestyskaarteja, jotka muuttuivat nopeasti omavaltaisiksi punakaarteiksi. Tammikuussa 375 punakaartissa

oli arviolta 30 000 punakaartilaisista. Samaan aikaan suojeluskuntia oli perustettu noin 400, ja niissä oli 38000 suojeluskuntalaista. Suojeluskunnat tukivat alusta alkaen laillista hallitusta.

Työelämän epäkohtia korjattiin

Suomen itsenäistyttyä eduskunta alkoi ripeästi korjata muun muassa epäkohtia työelämästä ja maanomistussuhteista. Valmisteltiin lakeja kahdeksan tunnin työajasta ja torpparikysymyksestä, mutta tärkein valmisteltavista laista oli yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden laajentaminen kuntiin. Nämä uudistukset huolestuttivat vallankaappaus- ja valmistelevia punakaartijohtajia, sillä kapina oli aloitettava ennen kuin uudistukset heikentäisivät tyytymättömyyttä. Kapinan aloittamiseen vaikutti myös hallituksen eduskunnalta saama valtuutus perustaa luja järjestysvalta. Tämän valtuutuksen jälkeen hallitus vaati venäläisten miehitysjoukkojen poistumista maasta.

Tammikuussa tilanne kiristyi ja kapina puhkesi

Maassa kierteli aseellisia joukkoja ja ryöstöjä sekä murhia tehtiin. Hallitus yritti pitää yllä järjestystä ja vahvistaa järjestysvaltaa, koska

Josif Stalin (oik.) saapui syksyllä 1917 Suomeen ja osallistui sosialidemokraattien puoluekokoukseen. Hän opasti hengenheimoalaisiaan ottamaan nopeasti vallan maassa. V.I.Lenin (vas.) lähetti aateveljilleen tavoitteellisen viestin: ”Nouskaa viivyttelemättä ja ottakaa valta järjestäytyneen työväen käsiin.”

Suomen punakaartin johtomiehiä. Kansanvaltuuskunnan puheenjohtaja Kullervo Manner ja pietarilainen bolsevikki Adolf Taimi. Manner menehtyi Stalinin vainoissa. Taimi pelastui, koska oli samaan aikaan kommunistisesta kiihotuksesta vangittuna Suomessa.

se oli edellytys venäläisen sotaväen poistumiseksi Suomesta. Tammikuun 12. päivänä eduskunta antoi hallitukselle valtuudet lujan järjestysvallan luomiseen. Saamallaan valtuuksilla hallitus julisti suojeluskunnat hallituksen joukoiksi 25. tammikuuta. Hallitus määräsi kenraaliluutnantti Mannerheimin johtamaan hallituksen joukkoja venäläisten aseistariisumiseksi. Suojeluskuntajoukot alkoivat riisua venäläisiä varuskuntia aseista Etelä-Pohjanmaalla sekä Karjalassa. Tarkoituksena oli myös estää venäläisiä joukkoja toimittamasta aseita punakaarteille. Taavetissa tapahtui tulitaisteluita tammikuun 19. – 21. päivinä, kun suojeluskuntalaiset esitivät venäläisen asekuljetuksen viemisen junalla Mikkeliin.

Leninin johtama kansankomissaarien neuvosto käsitteli 18. tammikuuta Suomen hallituksen vaatimusta venäläisjoukkojen poistamisesta. Venäjä ei suostunut vaatimukseen maailmansodan tilanteeseen vedoten. Varsinainen syy oli venäläisen sotaväen käyttö vallankaappauksen tukemiseen Suomessa, koska samaan aikaan tehtiin päätös aselastien lähettämisestä Suomen punakaarteille.

Venäläiset aktivoituvat

Myös Suomessa venäläiset olivat aktivoitumassa. Viipurissa bolsevikkien kokous 24. tammikuuta vaati 42. armeijakunnan vallankumouksellisen esikunnan aloittamaan taistelun suomalaisia porvarillisia valkokaarteja vastaan, joiden tulisi luovuttaa aseensa 36 tunnin kuluessa, muuten armeijakunnan joukot julistaisivat sodan valkokaarteille. Päätökseen oli saatu valtuudet Pietarista sota-asiaankansankomissaari Podvoiskilta. Tämä päätös lähetettiin Suomen hallitukselle, joka vastauksessaan kieltäytyi riisumasta suojeluskuntia aseista. Hallituksen päättäväisyys johti siihen, että 26. tammikuuta Podvoiski ja 42. armeijakunta peruivat vaatimuksensa ja käskivät noudattaa puolueettomuutta suomalaisten välisissä levottomuuksissa, jos venäläisiä vastaan ei hyökkättäisi. Puolueettomuus vaatimuksella ei ollut merkitystä, sillä tuki punaisille jatkuin entisellään. Helsingissä Pietarista tulleet bolsevikit painostivat hallitusta voimakkaasti. He esittivät muun muassa vaatimuksen 25. tammikuuta, että valkokaartin on heti luovutettava kaikki aseet Venäjän valtiolle, jota edustaisi punakaartin esikunta. Venäläiset ilmoittivat myös, että valkokaarti tuhoataan, ellei se lopeta vastavallankumouksellista hyökkäystä Suomen köyhälistöä ja Venäjän sotaväkeä vastaan. Hallitus vastasi suojeluskuntien olevan hallituksen joukkoja.

Punainen lyhty syttyy

Hallituksen järjestysvallan lujittuminen oli nopeuttanut suunnitellun vallankaappauksen toteuttamista. Vallankaappaukseen johti suoraan se, että sosialidemokraattisen puolueen koossa pitämiseksi valta siirtyi maltillisilta aseelliseen kaappaukseen pyrkivälle toimeenpanevalla komitealla. Helsingissä toimiva Venäjää Suomessa edustava aluekomitea tuki innokkaasti sosialidemokraattisen puolueen toimeenpanevan komitean kaappauhanketta ja oli asiallisesti vallankaappauksen toimeenpaneva sotilaallinen voima. Illalla 26. tammikuuta Helsingin työväentalon torniin nostettiin punainen lyhty vallankumouksen ja aseellisen toiminnan alkamiseksi. Päätös oli ja on Suomen itsenäisyyden ajan pahin poliittinen virhe. Kaappaus tehtiin yhdessä venäläisin ja suomalaisin voimin. Venäläiset bolsevikit perustivat Helsinkiin 27. tammikuuta sotavallankumouksellisen komitean, joka ryhtyi toimeenpanemaan kapinan käytännön toimia.

Lenin puhui 26. tammikuuta neuvostojen edustajakokoukselle: ”Me näemme nyt, että Suomessa odotetaan joka päivä työväen vallankumousta... jota bolsevikit ovat muka keinotekoisesti lietsoneet... että siellä (Suomessa) alkaa sosialistinen vallankumous.” Kun Suomen vallankumoukselliset olivat järjestyneet, Leninin johtama kansankomissaarien neuvosto tunnusti heti punaisen kansanvaltuuskunnan Suomen hallitukseksi. Ulkoasiain kansankomissaari Trotski toivotti 31. tammikuuta menestystä taisteluun sotaa ja kapitalismia vastaan: ”Meillä on yhteinen vihollinen.”

Helmikuussa punaiset hyökkäävät

Punaisten sotilaallinen toiminta tukeutui tiiviisti venäläiseen sotaväkeen. Venäläisiä armeijan ja laivaston joukkoja oli Suomessa vielä helmikuussa 60 000, joista pääosa odotti vain kotiuttamista Venäjälle. Itämeren laivaston päätukikohdaksi oli muodostunut Helsinki. Laivaston maavoimiin kuului enemmän jalkaväkeä kuin varsinaisiin maavoimiin. Nämä joukot oli sijoitettu Viaporin – Tammisaaren – Hangon - Ahvenanmaan alueelle. 42. armeijakunnan joukot olivat ryhmittyneenä alueelle Viipuri – Tampere – Turku. Tämän ryhmittymisen pohjalle muodostui rintamalinja helmikuun alkupäivien aikana. Molemmiin puolin joukot keskittyivät maanteiden ja rautateiden suuntiin. Valkokset varmistivat Karjalan radan itselleen miehittämällä Haapamäen, Jyväskylän, Pieksämäen ja Hiitolan. Punaisten haltuun jäi tärkeä rata Helsingistä Pietariin.

Bolsevikkijohtajat, Lenin, Stalin ja Trotski, yllyttivät suomalaisia radikaalisoituneita sosialisteja vallankaappaukseen. Brest-Litovskin rauhassa Lenin petti suomalaiset vallankumoukselliset.

Sodan aloittaneet punaiset lähtivät heti hyökkäämään. Ensimmäiset taistelut käytiin Vilppulassa, Mäntyharjulla ja Karjalassa. Huonosti johdetut ja koulutetut punaiset tekivät helmikuun alussa useita hyökkäyksiä laihoin tuloksin ja ankarin tappioin. Ensimmäinen yleishyökkäys kaikilla rintamilla alkoi 21.2. ”vihollisen lakaisemiseksi pohjoiseen”, mutta se tyrehtyi joka paikassa tuloksettomana 24. päivään mennessä. Pietarissa kansankomissaarien neuvosto antoi 20.2. ennen yleishyökkäyksen alkua julistuksen, jossa todettiin, että Suomessa on käynnissä Suomen porvaristoa vastaan sota, jota käymme yhdessä suomalaisten työläisten kanssa neuvostovallan vahvistamiseksi Suomessa. Kaikki porvarit, jokainen suurtilallinen, jokainen kapitalisti puolalainen, suomalainen tai englantilainen on meidän vihollinen. Punaisten puolella aktiivisesti sotaan osallistui yli 10 000 venäläissotilasta vanhasta armeijasta ja venäläisestä punakaartista. Helmikuun alussa Pietarista, nimenomaan neuvostohallituksen käskystä, lähetettiin Suomeen valkoisia vastaan 5 000 sotilasta lähinnä Savon ja Karjalan rintamille. Ei ole mitään syytä väheksyä venäläisten osuutta tähän sotaan.

Valkoisten puolella koottiin ja koulutettiin hyökkäyskykyistä armeijaa. Vaasassa hallitus teki kaksi merkittävää päätöstä. Saksalle esitettiin 12.2. virallinen avunpyyntö ja otettiin käyttöön 18.2. vuoden 1878 asevelvollisuuslaki, jonka tsaari oli kumonnut Suomen venäläistämistoimenpiteiden yhteydessä. Suomi oli tosiasiaa sodassa Venäjää vastaan, mutta sotatilaa ei voitu tai haluttu julistaa puolin eikä toisin. Suomessa sotatilan julistaminen kuului laillisesti eduskunnalle, joka ei voinut vallinneissa oloissa kokoontua. Venäjän hallitus ei katsonut olevan sodassa Suomen kanssa, koska sillä oli mitä parhaat suhteet Suomen kansan valtuuskuntaan ja venäläiset joukot taistelivat vain vastavallankumouksellisia porvarillisia valkokaarteja vastaan.

Venäjän Itämeren laivasto oli vallankumouksen kehtoja. Sen johdossa olevat eivät olleet täysin neuvostohallituksen johdossa. Laivaston johto solmi maihin nousseitten saksalaisten kanssa 5.4. ns. Hangon sopimuksen, jonka perusteella laivasto siirtyi Pietariin ja rannikkolinnakkeiden tykit tehtiin toimintakelvottomiksi.

Saksan sotilaalliset toimet Suomessa

Saksan laivasto-osasto ajoi 5. maaliskuuta alkaen Ahvenanmaalta pois sen valloittamista yrittäneet ruotsalaiset joukot. Demilitarisoidun Ahvenanmaan sotilaallisesta merkityksestä kertoo se, että siellä toimi maailmansodan aikaan neljän valtakunnan sotilaita venäläisiä, ruotsalaisia, saksalaisia ja suomalaisia.

Saksalaisten pääjoukko 9 500 miehin Itämeren divisioona nousi maihin Hangossa 3. huhtikuuta. Divisioona valloitti Helsingin punaisilta 13. huhtikuuta mennessä ja piti seuraavan päivänä voitonparaatin Suomen pääkaupungissa. Helsingistä saksalaiset jatkoivat pohjoiseen vallaten Hyvinkään ja Riihimäen. Saksalaiset saivat kosketuksen pohjoisesta hyökkäävään valkoiseen armeijaan huhtikuun lopulla Hämeenlinnassa.

Yhden merkittävimmistä voitoista saksalaiset saavuttivat laukaustakaan ampumatta jo Hangossa, kun sinne saapui 5. huhtikuuta Itämeren laivaston valtuuskunta. Venäläiset ilmoittivat pysyvänsä puolueettomina kunnioittaen Brest-Litovskin rauhansopimusta. Venäjän vahvoista Itämeren laivaston joukoista ei ollut enää punaisille minkäänlaista apua eikä vaaraa saksalaisille. Rannikkolinnostusten tykitkin oli tehty vaarattomiksi ja tulivoimaiset sotalaivat vetäytyivät Pietariin.

Eversti von Brandensteinin johtama 3 000 miehen prikaati nousi maihin Loviisassa 7. huhtikuuta katkaisten jo 13. päivänä punaisten elämän langan Pietarin radan. Lahiti valloitettiin yhteishyökkäyksellä 19. huhtikuuta valkoisen armeijan joukkojen kanssa.

Mitä meidän tulisi muistaa vuoden 1918 Suomen sodasta?

Sotaan syyllisiä olivat punaisen kapinan johtajat. He veivät joukkonsa suuriin kärsimyksiin. Johtajat välttivät rangaistuksen Suomessa, mutta tuhoutuivat Stalinin, kapinaan kehottajan, vainoissa. Ainoastaan O.W. Kuusinen säilytti

ti henkensä. Suomessa surmattiin tai menehtyi noin 10 000 punaista voittaneiden valkoisten toimesta, mutta sama määrä surmattiin tai menehtyi Neuvostoliitossa sinne paenneita. Suomessa vuoden 1918 kaikkia uhreja on muistettava kunniotuksella sekä vapausstureita ja punaisen terrorin siviiliuhreja että punaisten joukoissa toimineita ja taistelleita.

Saksan merkitys venäläisten karkottamisessa ja kapinan kukistamisessa oli tärkeä, mutta se ei ollut ratkaiseva. Joka tapauksessa apu nopeutti huomattavasti sodan päättymistä laillisen hallituksen voittoon. Saksa ei auttanut meitä sinisten silmiemme tähden vaan omien etujensa ja suurvaltapyrkimystensä vuoksi. Suomen etu oli, että Saksa hävisi sodan.

Bolsevikit, Lenin, Stalin ja Trotski, olivat myös syyllisiä, koska he yllyttivät sosialidemokraatteja kapinaan ja lupasivat Suomessa olevan venäläisen sotaväen tuen. Ilman bolsevikkien kehotuksia ja lupauksia venäläisten joukkojen tuesta ja aseista sosiaalidemokraattien johto ei olisi ryhtynyt epävarmaan kapinaan. Brest-Litovskin rauhassa Venäjän bolsevikit pettivät ja hylkäsivät suomalaiset aateveljensä Neuvosto-Venäjän etujen tähden. Kesällä 1918 neuvostohallitus suostui Saksan välityksellä rauhantunnusteluihin Suomen kanssa. Monien vaiheiden jälkeen neuvottelut johtivat vasta vuonna 1920 Tarton rauhansopimukseen Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä.

Vapaussodan tapahtumissa tärkeintä oli, että Venäjän sotavoimat karkotettiin itsenäisestä Suomesta. Bolsevikkien vallankumousoppeja noudattanut Suomen vallankumous kukistettiin. Maan vapaus, kansanvalta ja oikeusvaltio säilyivät, kun valkoinen armeija voitti.

Teksti: Eversti evp Heikki Hiltula Kirjoitus perustuu julkisiin lähteisiin muun muassa Ohto Mannisen, Seikko Eskolan ja Matti Häikiön kirjoituksiin. Kuvat: Kirjoittajan lähteet Jalkaväkimuseo Lenin-museo

Rintamalinja muodostui helmikuun alussa lähes Venäjän pääjoukkojen sijoituksen mukaan. Punaiset hyökkäsivät ensin ja ensimmäiset taistelut käytiin Vilppulassa, Mäntyharjulla ja Karjalassa. Valkoisille oli tärkeä Vaasan – Pieksämäen – Hiitolan rata. Punaisille tärkein rata oli Helsinki – Pietari.

Toiseksi sijoittunut "Ensimmäinen joukkue". Mika Pakkanen (vas.), Jesse Väisänen, Pertti Salminen ja Kimmo Kaipia.

Marski 2018 Sandels -jotos lkuinen kakkonenko?

Pahoittelut tulosten julkistamisesta. Ohessa siis proosaa reippaasta reissusta Pohjois-Savon sydämeen, Iisalmeen, paikkakunnalle mistä on kotoisin Suomen sekisikkään miesesiintyjä 1984. Siellä myös valmistetaan Iisalmen tietäjän taikajuomaa, metsäkoneita, kaiuttimia ja ambulansseja. Kyseessä on siis Marski 18 pioneeri-jotos. Tänä vuonna se oli yhdistetty XXXI Sandels jotojseen.

Edellisestä kisakertomuksesta on kaksi vuotta, jo silloin olin vakaasti sitä mieltä, että ikinään en enää polkupyörällä aja. Kisakutsun saapessa ja kulkupelin valjetessa aloin varovaisesti olla sitä mieltä, että vanhalla miehellä kun on kaikki muukin löysää, mikseivät myös periaatteet.

Keski-Suomi oli edustettuna kilpailussa kahden joukkueen voimin.

Luovasti nimetyt partiot, Ensimmäinen - ja Toinen joukkue, keräiltiin koptereihin ja lupaus OLV:n tarjoamista kisajuomista siivitti janoisen joukkomme matkalle kohti pohjoista. Kisakeliksi luvattu lepoa +26 astetta ja pienillä rankkasadekuuroilla varustettuna ei tunnelmaa latistanut. Ainoa varjopuoli oli joukkueen Primus Motorin sairastuminen, joten ennen kisan alkua oli yksi joukosta poissa.

Koljonvirran koetus

Hikisästi nukutun yön jälkeen pakkasimme varusteet, kuittasimme polkupyörät ja otimme suunnan kohti Koljonvirran siltaa missä oli tarjolla ensimmäiset kaksi rastia. Aiheena oli pioneerihenkisesti kaasutiedustelu. Polunvarresta löytyi kuollut hanhi. Koska raukkaparka oli suhteellisen ison kiven alla,

olimme riemastuttavan yksimieliisiä siitä, että liekö tuota joku jollain murikalla viskannut. Otimme varmuuden välttämiseksi kaasutestit, mutta ihan täysiin pisteisiin suorituksemme ei kantanut.

Toinen rasti käsitteli varamiinoitteen päiden merkkäamista. Tämä piti tehdä kaikessa hiljaisuudessa vahvan vihollistoiminnan takia. Rastilta saapuva joukkue käytti kieroja temppeja ja ilmoitti, että ihan tärppinä kannattaa selvittää mistä eversti Sandels johti joukkoja Koljonvirran taistelussa. Eipä tuo rastin pitäjää tuntunut kiinnostavan. Matka jatkui ampumaradalle, missä oli tarjolla myös rasti-koulutusta tulevia koitoksia varten. Kaitseliidin vierailevat tähdet piti-vät suojelurastia, MGRS-koordinaatistoista tarjottiin informaatiota ja miinoitteen merkitseminen oli varsin onnistunut rasti. Lounasta-

kin tarjottiin, pussilounas, missä kaloripitoisin osa taisi oli se pussi. Paahtoleivän, kinkkupasteijan ja tonnikalapussin sisällön ahmimisen jälkeen kohti uusia haasteita.

Parempaa maastoa

Seuraavalla rastilla, mikä sijaitsi loppumattoman ylämäen laella, kuulimme iloisen uutisen: Helppo maasto oli sitten siinä, nyt alkaa sitten vähän miehekkäämmät ylämäet. Onneksi väliin iskenyt varsin railakas sadekuuro kasteli osastomme niin, että höyry nousi saavuttaessa rastille 4. Rastin ollessa Ylä-Haajaisen rannalla, mietimme, että pitäisikö valkoisen norpan käydä pulahtamassa, mutta tuomarin huudellamme meitä suorituspaikalle luovuimme haaveesta. MGRS-koordinaatit olivat sen verran tuttuja, että täydet pisteet. Tällä rastilla oli myös tarjolla OLV:n tarjoamaa 'kisajuomaa'. Kaakon makuista palautusjuomaa, runsaasti rohehiiniä.

Aikaisempi reitti oli ollut sen verran suoraviivainen, että varsinainen suunnistusosuus alkoi vasta tästä eteenpäin. Päätimme, että lyhin reitti kahden pisteen välillä on suora viiva. Ei muutakuin pienemmille teille. Savisia pikkupolkuja pitkin (muistanette sen kuuron?) pääsimme rastille viisi, missä aiheena oli taisteluensiapu. Kirjoittaja haavoittui jalkaan ja joukkueen jäsenet aloittivat välittömät ensiaputoimet. Porukan sissi huolehti paikkaajien turvallisuudesta, kesäisessä iltapäivässä kajahtelivatkin miehekkäät sotahuudot:

- **Jäätävä tuliylivoima!**
- **Tappavan tarkka sarrrrrrrrrrrr!**
- **Kranaatti!**
(Nyt rastinpitäjä pelkäsi auton-sa puolesta, kivi oli iso)
- **Murhaavaa pistetulta!**

Pisteitä ropisi. Valitettavasti taiteellisesta näkemyksestä emme saaneet lisää, mutta 10 pistettä on aina 10 pistettä. Takaisin metsään ja kohti seuraavaa suoritusta. Rastina oli iskun jälkeinen tiedustelu eli erilaisten räjähteiden tunnistaminen. Tältä rastilta eteenpäin matka olikin sitten punaisia teitä pitkin. Iisalmen karttoilla punainen tie tarkoittaa, että alla on vähän kovempi soraaura. Hieman ennen viimeistä rastia aloimme epäilemään

suunnistustaitojamme ja polkupyöriemme nopeutta. Hotellin piha oli täynnä Saab-merkkisiä kulkupoleja ja kaikkien vuosimalli oli lähempänä 70-lukua kuin tätä vuosituhatta. Olimme kaikei polkeneet 50 vuotta ajassa taaksepäin länsinaapuriin. Löysimme rastille ja peloista huolimatta, rastinpitäjä oli ihan nykyaikaisen näköinen veijari.

Silta sanoi virtuaalisesti poks ja sotkimme viimeisen siirtymän kohti majoitusta. Toinen joukkue oli pystyttänyt teltan ja kamiina hohkasi punaisena, eli vaatteiden kuivatus saattoi alkaa. Turhaa tuo oli, sillä illalla piruntorjunta-upseerin ladatessa täyslaidallista, alkoi vettä tippumaan jälleen kerran. Sotilaallisen tapaan lippu laskettiin pienestä vihvomisesta huolimatta. Leirisuihkuna toimi uittopadon juoksutusaukko, missä virtaava vesi huuhteli miehestä pahemmatkin sotkut. Ja hmm... säärikarvat.

Välitulosten saamisen jälkeen Ensimmäinen joukkue oli ½ pistettä sijalta kaksi ja sijaan neljä oli eroa 4 pistettä, mahdollisuuksia siis olisi. Lähtöaikakin saatiin selville. Aamulla 7:12 alkaa kello juoksemaan, oli joukkue lähtöpaikalla eli ei.

Tarkkuutta ajamiseen

Aamun valjetessa ja pyörän huollon, mikä käsitti ilman laitton myös renkaan alapintaan, satulan säädön ja edellisen päivän jokaisen montun jälkeen suoritusta eturauhastutkimuksesta viisastuneena, kiristyksen. Lähdimme tarkkuusajorastille. Rastin pituus ilman lisäpisterasteja oli 25 km ja tavoiteaika 2.5 h. Laitoimme vanhan dieselin hakemaan pisterasteja ja sovimme aina risteysten missä vaihdetaan 'jänistä'. Jänis lähtikin polkemaan semmoista vauhtia, että lieköhän koneesta rajoitin poistettu. Matkalta tuli vastaan varjorasti missä aiheena oli suojeluvaroitus/hälytys. Sadekampeet niskaan ja kohti välimaalista. Aikamme tarkkusaajoon oli suhteellisen tarkka, tavoitteesta heitti 2 sekuntia. Tuomaristo saisi tarkastaa kellonsa.

Päivän viimeiset rastit olivatkin sitten vapaita rasteja, ainoastaan maaliintuloaika oli rajattu. Sai käydä jos halusi ja järjestyksin oli

partion päätettävissä. Päätimme aloittaa kauimaisesta. Pelipaikoilla alkoi kylmäämään, kun odotusalueella väkeä oli kuin Jyskän pysäkillä. Rasti veti suhteellisen hyvin ja ilman suuria odotuksia pääsimme jatkamaan matkaa. Pisteitä tuli miinanraivauksesta vähän turhan vähän, mutta kaikki reaalioluvut kasvattavat saldoa. Poislähtiessämme saimme vihiä, että muutama muukin joukkue on tulossa samaan paikkaan mihin me olimme menossa. Tästä hetkestä eteenpäin kisassa olisi Ranskan ympäriajon tuntua. Rautaiset reidet valkohekkuisina saavuiimme seuraavalle rastille juuri ajoissa. Ilmoittautuessa pysäyttäjälle perässä tuli noin kilometrin mittainen keltainen mato tuoden pääporukan suorituspaikalle. Varamiinoitteen teko nopeasti haltuun ja laakerit hehkuen kohti seuraavaa suorituspaikkaa. Raivaamisenestopan osi aiheena, nopea suoritus, iso ja nälkäisen näköinen joukko kintereillä kohti päivän viimeistä rastia. Viekööt rastin paikkaa kauemmaksi maalia, pisteitä emme sieltä jää. Aiheena ensiapurasti, mökkiläisten linnunpönttötalkoot olivat saaneet ikävän käänteen kun vävyjoika oli tehnyt sähkökytkennät ja rouvashenkilöt olivat sitten saaneet kunnan tällin. Naapurin Selmakin oli tullut auttamaan, kaatunut ja lonkka mennyt. Totuuden nimissä on myönnettävä, kun kiskaisin johdon mittaritaulusta irti, niin sääntöjen mukaan henki meni. Pidimme sitten luentoa toisillemme, minä sähkötekniikasta ja rastin pitäjät ensiavusta. Eivät rokottaneet kuitenkaan kuin puoli pistettä.

Viimeinen riipaisu kohti maalia mihin pioneerit olivat tehneet pontonisillan. Yleisöäkin oli paikalla katsomassa hikisen joukon maaliintuloa. Pienen hengähdystauon jälkeen oli aika päivälliselle, suihkulle, varusteiden luovutukselle ja palkintojen jaolle. Onnitellut voitajille, 2.5 pisteen ero indikoi, että kiertopalkinto saattaa matkata ensi vuonna Keski-Suomeen. Kotiin päästyäni ostin pari tölkkiä olutta. Olvin ja Auran.

Teksti:

Pertti Salminen

Kuva:

Ensimmäinen joukkue

Reserviläispiirin puheenjohtaja Perttu Hietanen kertoi peruskoululaisille 24.8. reservistä ja reserviläisistä.

Tupaswillassa koululaisia ja maansiirtoa

Laukaan Kuusassa Tupaswillan perinneviikonlopussa 24.-26.8. nähtiin 350 peruskoulun ala-asteen oppilasta ensimmäisenä päivänä. He kulkivat luokitattain rastilta toisille. Reserviapiirin osastolla he saivat tietoisuuden nykyisestä asevelvollisuudesta, reservistä ja reserviläisten harrastuksista. Viereisellä osastolla Naisten Valmiusliiton Keski-Suomen alueneuvottelukun-

nan edustajat Helena Harska ja Seija Asunto esittelivät arjen turvallisuuteen sisältyviä asioita ja miten toimitaan hätätilanteissa. Äänekosken Eko-asepartio tarjosi mahdollisuuden tutustua ammuntaan ekopistoolilla ja -kiväärillä.

Maanpuolustusjärjestöjen osaston läheisyydessä olivat Autojoukkojen Keski-Suomen kiltä ja To-

urulan Kivääritehtaan Perilliset ry. Entisöidyt ajoneuvot ovat aina kiinnostavia ja sisältävät monia tarinoita entisöimisvaiheista. Lottien toimintaa esiteltiin Tourulan Kivääritehtaan Perilliset ry:n osastolla. Se osoittautui varsin suosituksi ja samalla siinä käynyt yleisö sai infoa myös sota- ja asehistoriasta, joiden perinteitä em. yhdistys vaalii.

Perinneviikonloppu tarjosi yleisölle pääteemana tänä vuonna maansiirtotyöhön liittyviä koneita

ja laitteita sekä työnäytöksiä. Varsin nostalgisia koneita oli saatu tekemään näyttöstöitä. Takavuosien (1960-luvulla) kivenraivausnäytös oli hyvin suosittu. Siinä porattiin kiveen matala reikä paineilmaporakoneella, reikä kiilattiin tappi johon kiinnitettiin vaijerin päässä oleva laite. Sen jälkeen Fordson Super Major alkoi pyörittää vinssiä ja kivi nousi maasta traktorin perässä olevaan vaunuun. Kaikki tämä tapahtui vaijerivetoisena mekaanisesti. Hydraulikka oli tuolloin vielä tosi kaukana.

Teksti ja kuvat:

Tapio Paappanen

Mekaaninen kivenliikuttaja.

Yleisöluentosarja hybridivaikuttamisesta

Viime vuosien aikana on puhuttu paljon hybridivaikuttamisesta. Se tarkoittaa vaikuttamista kansalaisiin ja yhteiskuntiin monin eri tavoin käyttäen monenlaisia psykologisia, poliittisia, taloudellisia, teknisiä, humanitaarisia ja sotilaallisia keinoja. Tavoitteena voi olla vaikuttaminen avainhenkilöihin, sisäisten konfliktien ruokkiminen sekä informaatiovaikuttaminen.

Hybridivaikuttaminen voi vaikuttaa myös meidän kaikkien arkeen: esimerkiksi verkkoyhteyksien tai sähköjen jakelun häiriintyminen sotkisi tietojärjestelmistä ja sähköstä riippuvaisen yhteiskuntamme toiminnan täydellisesti. Informaatiovaikuttamisen avulla taas saatetaan aiheuttaa epätietoisuutta ja -varmuutta kansalaisiin ja jopa vaikuttaa vaalituloksiin.

Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunnassa järjestetään luvuvuoden 2018-2019 aikana hybridivaikuttamiseen keskittyvä yleisöluentosarja, jossa kuullaan joka kuukausi mielenkiintoinen teema liittyvä asiantuntijaluento. Luentosarja alkaa maanantaina 1.10. klo 16, jolloin Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskusten tutkimusjohtaja Hanna Smith kertoo, mistä hybridi-vaikuttamisesta on kysymys.

Muut syksyn luennot järjestetään 12.11. ja 3.12. Luentosarja jatkuu myös keuhkukaudella, ja kevään luentojen pitäjät ja aiheet ilmoitetaan myöhemmin. Syyslukukauden luennot ovat:

Ma 01.10.2018 klo 16.00 Ag. Auditorio 2

Hanna Smith (Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus)
Mitä tarkoittaa hybridivaikuttaminen?

Ma 12.11.2018 klo 16.00 Ag. Auditorio 2

Ilmari Hiltunen ja Elina Noppari (Tampereen yliopisto)
Populistinen vastamedia eliittejä haastamassa

Ma 03.12.2018 klo 16.00 Ag. Auditorio 2

Martti J. Kari (Jyväskylän yliopisto)
Venäjän strateginen kulttuuri – miksi Venäjä toimii niin kuin toimii?

Luennot ovat avoimia kaikille kiinnostuneille.

Mahdollisuus kysymyksiin ja keskusteluun luennoijien kanssa.

Tervetuloa mielenkiintoisille luennoille Jyväskylän yliopistoon!

Lisätietoja: Lehtori Panu Moilanen, panu.moilanen@jyu.fi, p. 040-8254 554

JRU RUUTU

Lämmin syystervehdys

Ennätyslämmin kesä on kääntynyt syksyyn. Vielä viikon 36 saimme nauttia helteisistä kesäkeleistä. Onnekaasti tuo viikko oli myös omalla kohdalla kertausharjoitusviikko. Toimintavuotta 2018 on jäljellä enää kolmannes. Alkuvuoden ajalle ajoittuneet tapahtumat ja tilaisuudet ovat olleet onnistuneita sekä juhlevia. Teidän työnne on mahdollistanut ohjelmat ja puitteet, joista yleisö on saanut nauttia. Tahdon tässä kiittää kaikkia teitä, jotka olette olleet näitä järjestämässä ja toteuttamassa. Muistakaamme myös kunniavelkamme sotiemme veteraaneille. Velan lyhentämiseen voimme jokainen osallistua meille soveltuvalla tavalla. Pienistä suorituksista syntyy suuret teot kenenkään kuormittumatta liikaa.

Terveisiä RESUL:sta

Minulla oli kunnia osallistua Reserviläisurheiluliiton kevätkokoukseen Keski-Suomen piirien edustajana. Kokousta edeltäneessä esityksessä pääesikunnan liikuntapäällikkö everstiluutnantti Harri Koski kertoi puolustusvoimien tutkimustuloksista varusmiesten ja reserviläisten kunnan kehityksestä. Itseleni suotiin vuonna 2015 tilaisuus olla mukana tuossa otoksessa kertausharjoituksen yhteydessä tehtyjen kuntotestien osalta. Tulosten mukaan tämän päivän reserviläisistä vain 14 % täyttää tehtävänsä mukaiset kuntovaatimukset. Pitäisikö asialle tehdä jotain, esimerkiksi osallistumalla kuukausimarssille? Elokuun kesäyön marssi on jo takana, mutta JRU:n kuukausimarssit jatkuvat jälleen ja niillä saat raken-

nettua peruskuntaa seuraavaan tapahtumaan. Syyskauden marssien ajankohdat ilmoitetaan syyskuun puolivälissä jäsenille sähköpostitse. Laitamme ilmoituksen myös piiriin nettisivuille ja osallistuminen on avoin kaikille. Seuraava kunnan testaus on mahdollista 27.10. kun MPK järjestää 10 km reserviläismarssin Killerin Buugilta lähtien.

Syksy - kokousten aikaa

Kesälomien jälkeen syyskiireet leimaavat useiden meidän kalentereita. Järjestä tilaa omaasi myös yhdistyksen syyskokoukselle. Tänä vuonna se järjestetään maanantaina 22.10. Keski-Suomen Osuuspankin tiloissa Jyväskylän keskustassa. Varsinaisen kokouskutsun löydät tästä lehdestä. Tule mukaan vaikuttamaan yhdistyksen toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon sekä valitsemaan luottamushenkilöt vuodelle 2019. Osallistuminen kokoukseen on varmin tapa vaikuttaa siihen, mitä saat vastineeksi jäsenmaksullesi.

Kuokkalassa ammutaan

Kesän ampumavuorot Tikka-koskella ovat tältä vuodelta ohitse ja ampumatoiminta on siirtynyt talviajaksi Kuokkalan Graniittiin. Vuorot jatkuvat perinteisesti keskiviikkoisin klo 18–21. Ammuttajat vuoroille löydät yhdistyksen websivulta: <https://www.rul.fi/jyvaskyla/toiminta-2/ammunta/>. Muista tarkistaa listaa aika-ajoin, koska vuorojen ammuttajien kesken joudumme vuoroja vaihtamaan työ-,perhe- tai muun vastaa-

van syyn johdosta. Vuoro on yhteinen JARU:n kanssa ja toisinaan voi tulla tilanne, jossa omaa vuoroaan joutuu hetken odottamaan. Yhdistyksen aseet ovat käytettävissä ja patruunoita voit ostaa ammuttajalta. Muista varata tähän käteistä.

Muista kunniavartiot

Loppuvuoden kunniavartioihin kaivataan jälleen jäseniä lippulinnoihin ja lippu-upseerien tehtäviin. Itsenäisyyspäivän lippulinna on aamulla 6.12. Jouluaaton kunniavartioon voimme asettaa useampia 4 hengen vartiota, mikäli halukkaita on. Puolen tunnin vuorot alkavat perinteisesti kenraalien vahdilla klo 14. Ilmoittaudu tapahtumiin puheenjohtajalle: mika.pakkanen@elisanet.fi

Muistutuksena vielä viestinnästä. Tapahtumista tiedotetaan jäsenistöä sähköpostiviestein sekä JRU:n suljetussa Facebook ryhmässä. Ryhmään liittyy ilmoittamalla halustasi jru.toiminta@gmail.com tai ottamalla yhteyttä hallituksen jäseniin. Muista myös päivittää yhteystietosi ja sähköpostiosoitteesi maanpuolustusrekisteriin, koska se on jäsentiedotteiden osoiterekisteri.

Toimintarikasta maanpuolustussyksyä!

Mika Pakkanen
Jyväskylän Reserviupseerit ry

Canon
Business Center JKL

TUPASWILLA
PAREMMAN OLOIN PERINNEKYLÄ

Kokoukset, juhlat ja ohjelmapalvelut
Maailman suurin savusauna
Zil, KraZ ja NASU –safarit upeilla reiteillä
Ränssintie 5, 41370 Kuusa, Laukaa
tupaswill.fi 020 7 410 100

– Vakaasti väylällä –

Asemakatu 4 a
40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 411 0000
mikael.juujarvi@lakiluotsit.fi

LAKILUOTSIT

Lindab
Yksinkertaistamme rakentamista

Espoo | Jyväskylä | p. 020 785 1010 | www.lindab.fi

Jyväskylän Reserviupseerit ry

SYYSKOKOUS

22.10.18 klo 17.30

Keski-Suomen Osuuspankki

Kauppakatu 22, 40100 Jyväskylä

Ilmoittautumiset 17.10. mennessä:

mika.pakkanen@elisanet.fi

Hallitus

Tikkakosken Reserviläiset ry

SYYSKOKOUS

10.10.2018 klo 18:00

Jyväskylän varuskunnan Sotilaskoti,
Viestitie 13, (Hiljainen huone)

Käsittävät asiat:

Sääntömääräiset asiat

- uuden puheenjohtajan valinta, eroavan tilalle
- vastuuvapauden (vuodelta 2017) myöntäminen johtokunnalle

- muut johtokunnalle ajoissa

(2 vkoa ennen) esitetyt asiat

Lämpimästi tervetuloa!

Johtokunta

VIITASAAREN RESERVIUPSEERIT RY
80-VUOTTA

Juhlatilaisuus Viitasaari-Areenalla
su 28.10.2018 klo 12 alkaen

Tilaisuudessa juhlapuhe, tervehdykset, ruokailu ja kahvit.
Esiintymässä Ilmavoimien soittokunta

Jyväskylän Seudun Reserviläiset ry
SYYSKOKOUS

15.10.2018 klo 18.00

Palvelutalo Telkänpesässä, Telkätie 2,
Jyväskylä

Tervetuloa!

Taksikyydit ja tilausajot tarpeesi mukaan aina
50-paikkaiseen linja-autoon asti.
Myös pyörätuoli- ja paarikuljetukset.

www.jousmaki.fi

yit.fi/asunnot

Uusi koti, hyvä sijainti.
Mukava elämä vakiona.

KOTEJA JÄRJELLÄ JA TUNTEELLA

YIT Asuntomyynti, Jyväskylä, Mia Hietala p. 050 539 3188,
Minna Rahkonen p. 050 390 1935, Johanna Tulla
p. 040 537 2730, yit.fi/asunnot

Tulkina ihmisen ja tietotekniikan välissä
www.relator.fi

Relator

LÄHITAPIOLA
KESKI-SUOMI

Viherlandia
www.viherlandia.fi

SATA-PIRKAN PAINOTALO OY
PIRKANMAAN LEHTIPAINO OY

www.sata-pirkanpainotalo.fi

Maanpuolustusnaisten Liiton Keski-Suomen piirin jäsenyhdistysten esittelyssä

Äänesseudun Maanpuolustusnaiset

Wiitasaaren Wilma -markkinoilla 30.6.2018 vasemmalta Tarja Maukonen, Kaija Koponen (mukana Kotivara teemalla) Sisko Jaakkola ja Irene Aaltonen.

KOKOUSKUTSU

Maanpuolustusnaisten Liiton Keski-Suomen piirin sääntömääräinen syyskokous pidetään ti 23.10.2018 klo 18.30 Jyväskylän varuskunnan kokouskeskuksessa (Viestitie 13, Tikkakoski). Kahvitarjoilu ja yhteinen ohjelma Keski-Suomen reserviläispiirien kanssa alkaa klo 18. Tervetuloa! MNL Keski-Suomen piiri, piirihallitus

Maanpuolustusnaiset tutustuivat 9.6.2018 teoria- ja käytännön harjoitusten kautta reserviläiskiväärin ja -pistoolin käyttöön Jouhtisvuon ampumaradalla.

Yhdessä rinta rinnan maanpuolustustyön eteen

Lämmin kesä piti Äänesseudun Maanpuolustusnaiset liikkeesä. Tavoitteenamme oli panostaa erityisesti yhteistyöhön eri maanpuolustusjärjestöjen kesken – siinä hyvin onnistuen. Tapahtumia on ollut niin Äänesseudulla, kuin sen ulkopuolellakin, mikä on tuonut Maanpuolustusnaisten näkyvyyttä laajasti.

Ilahduttavinta on ollut havaita, että maanpuolustustyö kiinnostaa eri ikäisiä ihmisiä. Tämä näkyy myös positiivisesti jäsenmäärässämme.

Kuluva vuosi ja sen sisältämät lukuisat tapahtumat ovat olleet antoisia ja mieleenpainuvia. Yhteistyötapahtumat ovat tiivistäneet maanpuolustusjärjestöjen suhteita toisiinsa. Näillä ajatuksilla on hyvä lähteä kohti syksyä, kertoo puheenjohtaja Tarja Maukonen.

Kiväärin ja pistoolin tutuksi

Äänesseudun Maanpuolustusnaisten organisoimille sekä naapuriseurojen jäsenille mielenkiintoisen tutustumisen ruutiaseiden sielunelämään 9.6.2018. Järjestelyihin lupautuivat mukaan Äänekosken Reserviläiset ja Reserviupseerit -suurimman urakan sai harteilleen Markku Wickstrand, jonka ammattimaisuus ja organisointikyky takasivat sen, että päivä oli onnistunut.

Aurinkoisena lauantaiaamuna Jouhtisvuoren ampumaradalle Konnevedelle kokoontui kymmenkunta osallistujaa ja kokeneet neljä perehdyttäjää. Mukaan oli uskaltanut seläläisiäkin henkilöitä, joille aseet eivät olleet entuudestaan

tutuja, vaan ehkäpä hieman pelottaviaakin. Tutustuminen reserviläiskiväärin ja pistoolin anatomiaan alkoi huolellisella teoriaan perehtymisellä: turvallisuusohjeet, aseiden toimintaperiaatteet ja tähtäyskuviot tulivat kaikille tutuiksi.

Kun teoriat olivat hallussa, päästiin itse asiaan – tunnekaala oli käsin kosketeltavissa, ilmassa oli jännitystä, odotusta, innostusta, pelkoa ja veren hiemoisia itikoita.

Päivän aikana jokainen pääsi ampumaan sekä kiväärillä että pistoolilla. Päivän ohjelma oli rakennettu mielenkiintoisen vaihtelevaksi: kivääriammuntaa makuulta, eri kaliiperisten pistoolien testausta ja lopuksi sovellettu ammunta kiväärillä, jossa liikuttiin maastossa asentoja vaihdellen.

Kaikkia vaiheissa osaavat kouluttajat olivat tukena ja neuvomassa tarvittaessa. Opimme mm. miten pistooli lipastetaan, jonka jälkeen ammuntauutustus: tukeva ote kahvan juuresta, lataus, tähtäys ja rauhallinen puristus liipaisimesta. Ja osu- mia tuli enemmän kuin huteja!

Kaiken kaikkiaan päivästä jäi mukava tuntuma erilaisiin aseisiin ja niihin saatu turvallinen opastus sai aloittelijankin uskaltamaan ammunnan saloihin. Iso kiitos kouluttajille, radan valvojalle Jouni Hänniselle ja kaikille osallistujille!

Maanpuolustusjärjestöt Wilma -markkinoilla Viitasaarella

Äänesseudun Maanpuolustusnaiset osallistuivat perinteiseen tapaan Viitasaaren Wilma -markkinoille 30.6.2018 yhdessä Äänesseudun Reserviupseerien ekoaseryhmän, Viitasaaren Reserviupseerien sekä Viitasaaren Reserviläisten kanssa. Yhdistyksien esittelypöytien ääreen kerääntyi ajoittain runsaastikin väkeä keskustelemaan vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä ja järjestöjen toiminnasta.

Pintaan nousi muun muassa aiheet yhteiskuntamme turvallisuudesta ja turvallisuuden tunteesta. Nuorisoa puolestaan kiinnosti erityisesti ekoaseella ampuminen. Ekoase onkin ollut kuluvien vuosien hittituote. Tästäpä nousi keskustelu, kuinka aktivoida myös nuoret

mukaan toimintaamme ja saada tapahtumia, jotka kiinnostaisivat enemmän myös nuoria. Maanpuolustus kuuluu kaiken ikäisille.

Paikalla markkinoilla oli myös Naisten valmiusliiton Keski-Suomen alueneuvottelukunta kotivara teemalla, mikä synnytti keskustelua kotivaran tärkeydestä tämän päivän kodeissa. Naisten valmiusliiton mukaan kotona tulisi aina olla riittävä määrä ruokaa, juomaa ja päivittäistarvikkeita, mikäli yhteiskunnan toiminta häiriintyy syystä tai toisesta. Oletko tullut myöskään ajatelleeksi, kuinka pitää yhteyttä läheisiin tietoliikennekatkoksen vallitessa?

Keski-Suomen 33. Maanpuolustusjuhla Konnevedellä

Äänesseudun Maanpuolustusnaisten ry ja Naisten valmiusliiton Keski-Suomen alueneuvottelukunta olivat paikalla Keski-Suomen alueellisessa Maanpuolustusjuhlassa Konnevedellä 28.7.2018 esitellen toimintaansa ja yhdistysten edustajien kantaa ylväästi lippua järjestöjen lippulinna.

Juhlaan valmistautuminen alkoi jo perjantaina, kun järjestöt harjoittelivat lipun kantoa lippulinna ja valmistelivat muuten lauantainpäivän tapahtumaa. Tarja Maukonen mukaan juhlassa oli havaittavissa kotiseutuhenkä ja oli ilahduttava tavata muita maanpuolustus-

henkisiä ihmisiä eri yhdistyksistä.

Paikalle oli saapunut lisäksi sankoin joukoin ihmisiä seuraamaan, kun ilmasotakoulun 335 alokasta antoivat sotilasvalan. Jalkapallokentällä nähtiin myös kenttähartaus ja paraatikatselemus. Ilmassa oli havaittavissa maanpuolustuksen tahtoa, kun taitolento-osasto Midnight Hawks suoritti ylilennon ohimarssin aikana. Tilaisuus päättyi juhlatilaisuuteen Lapunmäen koulun salissa.

Ensi kesänä pääsemmekin juhlimaan maanpuolustusjuhlaa Saarijärvellä.

Konnevedellä lippulinna Maanpuolustusnaisten Keski-Suomen piirin lippua kantoi Tarja Maukonen.

Eloriehassa Sisko Jaakkola ja Mari Turtinen suorittavat varainhankintaa. Taka-alalla Äänekosken Reserviupseerien ekoaseryhmä.

Elorieha 10.8. Äänekoskella

Eloriehassa jälleen kerran yhdessä!

Äänekosken Keskusaukio ja Ranta puisto täyttyivät elokuisena perjantai-iltana lukuisien järjestöjen toiminnasta. Niin myös Äänesseudun Maanpuolustusnaiset, Reserviläiset ja ekoaseryhmä olivat jälleen kerran yhdessä hyvää tehden maanpuolustustyön näkyvyyden saamiseksi.

Alueella oli myös muuta monipuolista ohjelmaa koko perheelle. Musiikkia, Tivoli, hyvää ruokaa ja leppoisa mieltä. Trooppisen lämmin ilta toi

alueelle runsaasti väkeä eri puolilta Keski-Suomea. Järjestömme pöydän ääreen keräytyi ajoittain väkeä tungoksiin asti, sillä illan aikana suoritimme varainhankintaa toimintamme tukemiseksi. Arvat tekivät hyvin kaupaksi ja Maanpuolustusnaisten toiminta paikallisella tasolla herätti keskustelua ja kiinnostusta.

Tekstit: Irja Elo, Maarit Minkinen, ja Tarja Maukonen
Kuvat: Marika Silvasti, Tarja Maukonen, Kimara Tuomi ja Kauko Ikäheimonen

**Peukuta ja seuraa toimintaamme
Äänesseudun maanpuolustusnaiset**

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSBILDNINGSFÖRENINGEN

HÄMEEN MAANPUOLUSTUSPIIRIN TIKKAKOSKEN KOULUTUSPAIKKA

Ilmoittaudu kursseillemme osoitteessa www.mpk.fi

Vanhempi koulutuspäällikkö Riku Tenhunen, puh. 040 751 5233; riku.tenhunen@mpk.fi
Koulutuspäällikkö Ahti Piikki, puh. 040 561 5774; ahti.piikki@mpk.fi

TIKKAKOSKEN KOULUTUSPAIKAN KURSSITARJONTA SYYSKUU - JOULUKUU 2018

Alla on osa Tikkakosken Koulutuspaikan kurssitarjottimesta. Parhaiten pääset tutustumaan kursseihin osoitteessa www.mpk.fi - **Koulutuskalenteri - Valitse yksikkö -kohdasta Tikkakoski - Hae**. Nyt näet näkymässä Tikkakosken koulutuspaikan kurssit, joita klikkaamalla pääset ko kurssin etusivulle, sisältöön ja lisätietoihin. Sivuja päivitetään jatkuvasti. Kurssien ajankohdat alla ovat osittain avoimia ja suunnitelmallisia joten **tarkista tarkka ajankohta sivuiltamme kyseisen kurssin kohdalta**. Kyetäksesi ilmoittautumaan kurssille, Sinun on ensimmäisen kerran kirjauduttava MPK:n tietojärjestelmään ja luotava itsellesi käyttäjätunnukset. Kursseille ilmoittautuminen on mahdollista ainoastaan niille henkilöille, jotka ovat luoneet itselleen käyttäjätunnuksen.

Huomio puolustusvoimien tilaamasta koulutuksesta!

Puolustusvoimien MPK:lta tilaama koulutus on aina sotilaallista koulutusta. Keski-Suomen aluetoimisto (KSALTSTO) kutsuu reserviläiset vapaaehtoiseen harjoitukseen (VEH) puolustusvoimien tilaamille kursseille lähettämällä veh-kutsun ja MPK:n kurssitiedotteen. Reserviläinen, joka et ole saanut veh-kutsua ao kurssille, mutta tunnet mielenkiintoa kurssia kohtaan ja tunnet kuuluvasi kohdejoukkoon, voit ilmoittaa kurssihalukkuutesi ilmoittautumalla kurssille MPK:n tietojenhallintajärjestelmässä (THJ). Tämän jälkeen MPK esittää sinua kurssin tilanneelle puolustusvoimien yksikölle kutsuttavaksi kurssille. Kyseinen puolustusvoimien yksikkö tekee päätöksen valinnastasi. Mikäli sinut hyväksytään kurssille, saat siitä KSALTSTO:n lähettämän veh-kutsun ja kurssitiedotteen, et muuta ilmoitusta.
HUOM 1: Mikäli ilmoitat KSALTSTO:lle tulevsi kurssille (=ilmoitat tulosi veh-kutsun B-osalla), muuta vahvistusta tai ilmoitusta et saa.
HUOM 2: Korvaavat kh-vuorokaudet saat sot.valm.-palv. kursseilta vain silloin kun olet itse kirjautunut kurssille MPK:n tietojenhallintajärjestelmässä ns. pysyvänä käyttäjänä.

1. Puolustusvoimien tilaama koulutus (VEH)

KURSSIN AJANKOHTA	KURSSI	PAIKKA
22.-23.9.2018	ASE 1	Keuruu

2. Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

22.9.2018	Taistelijan testiammunta	Tikkakoski
28.-30.9.2018	SÖDURIPROOV 2018	Viro
2.10.2018	TIKOPAn suunnittelutilaisuus 3/2018	Tikkakoski
5.-7.10.2018	Kurssinjohtajakurssi	Tikkakoski
26.-28.10.2018	Johtamiskurssi 2	Tikkakoski
27.-28.10.2018	Taistelijan testiammunnan suunnittelukurssi	Tikkakoski
27.10.2018	Reserviläismarssi 10 km	Tikkakoski
10.11.2018	MPK valtakunnanllinen johtamisen teemaseminar	Tikkakoski
24.11.2018	RESUL neuvottelupäivä	Tikkakoski
30.11.-1.12.2018	Huolto- ja tukikurssi	Tikkakoski

3. Varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU)

22.9.2018	Veteraaniseminaari	Lahti
22.9.2018	Protokolla- ja tapatietokurssi	Tikkakoski
5.-6.10.2018	Koululaisen eräkurssi	Uurainen
8.-12.10.2018	Opiskelijan turvakurssi	Jämsä
25.10.2018	Nenäpäivä 2018	Jyväskylä
5.11.2018	Opiskelijan turvakurssi, Normaalikoulu	Jyväskylä
6.12.2018	Itsenäisyyspäivän kunnia- ja lippuvartiot	Eri paikkakunnat
15.12.2018	TIKOPAn vuosipäiväjuhlan vietto	Tikkakoski

SAVOTTA

www.savotta.fi
www.savottastore.fi

TÄHTÄÄPÄ TÄNNEPÄIN.

Aseet, ampumatarvikkeet ja
armeijavarusteet palvelevista
erikoisliikkeistämme:

ARMORIA

Armoria Jyväskylä
p. 020 729 9850

Armoria Tampere
Teiskontie 20
p. 020 729 9857

Armoria Kuopio
Tulliportink. 27
p. 020 729 9852

SISÄAMPUMARATA - ELÄMYSPALVELUT
KURSSIT JA KOULUTUS - ASEÄILYTYKSIÄ JA -LEASING

ARMORIA TRAINING CENTRE

Varikkotie 160, Vaajakoski - p. 020 7299 854 - atc.armoria.fi

AVOINNA:
ti-pe 10-17
la 10-14

Sorastajantie 1 A
40320 JYVÄSKYLÄ
p. 040 315 7666

Harvialantie 2
13210 HÄMEENLINNA
p. 040 315 7777

Alasintie 3-7 B 11
90400 OULU
p. 040 315 7888

www.sa-kauppa.fi

www.huutokaupat.com/puolustusvoimat

MYYTÄVÄNÄ PUOLUSTUSVOIMIEN
KÄYTÖSTÄ POISTAMAA JA
HYLKÄÄMÄÄ MATERIAALIA

seltimil

tietoliikennepalvelut

• VALOKUITUYHTEYDET • KONESALIPALVELUT
www.seltimil.fi - Pertti Salmijärvi - p. 050 591 9305

**Tähtipalvelut
Lauttaanaho**

040-7448324
tahti.palvelut@pp.inet.fi

- Tilausajot 20-50 hlö busseilla
- Matkapaketit ryhmille
- Viron kylpylä- ym. matkat
- KATSO MATKOISTA
- www.lauttaanaho.com
- Tavarakuljetukset
umpikuorma- autolla, jossa
perälautanostin.

VERHOOMO

- 040-7268951/ Taina
- taina.verhoomo@hotmail.com
- Ajoneuvoverhoilu
- Huonekaluverhoilu
- Kankaat ja tarvikkeet

KURSSITON KÄYTTÄJÄ NÄKYY
AMMUNNAN OSALLISTUMINEN EI
POHJALLA MINÄNÄ JÄRJESTÖN
JÄSENYYTTÄ

**ENSIAPUKURSSI
EAI**

Kurssi on tarkoitettu harrastajien
perustalle, koulutustarjontaan
sääntöjen mukaisesti.

Kurssi on maksuton, jolloin osallistuminen
on maksuton. Kurssin sisältö on
muutettava, jos tilanne muuttuu.

Kurssinjohtajien on varmistettava
kurssin ajankohdan ja paikan jolloin kurssi
on pidettävänä.

**NAISTEN
VALMISUUSYHTÖ
KESKI-SUOMI**

MPK

MILLOIN?
27. - 28.10.2018

MISSÄ?
Tikkakoski

ILMOITTAUTUMINEN
Käytännön ohjeet ja ilmoittautuminen
<https://mpk.fi/koulutuskeskus/tutustu-tarkemmin-ohjeisiin>

Ilmoittautuminen 25.10.2018 mennessä

LISÄTIETOA
Kurssinjohtaja Taina Verhoomo
taina.verhoomo@gmail.com
050 591 9305

www.naistenvalmisuusyhtoy.fi

KESKIMAA

Keskisuomalainen Oyj

INNOHOUSE
 HENKILÖSTÖPALVELUT
www.innohouse.fi

FORCIT
 DEFENCE

NCC

Nammo
www.nammo.com

ELONEN

HARVIA

 Lähellä ihmistä
POP Pankki
 KEURUU • KONNEVESI • KANNONKOSKI
 KYYJÄRVI • LÄNNEVESI • HANNULA
 Tervetuloa asioimaan!
www.poppankki.fi

Metsä

VAPPO

 Jotta kaupassa
 olisi kiva käydä.

10

 Ihanaa tulla
 kotiin.

www.kaluste10.fi

elisa
**HIKOILE,
 HYMYILE,
 HULLAANNU!**

MAKUNAUTINTOJA
 monipuolinen ravintolamaailma

TANSSIT NELJÄNÄ ILTANA VIIKOSSA
 sekä Apollo Barissa karaokea

PEURUNKA.FI
PEURUNGANTIE 85, LAUKAA

POLSKI KYLPYLÄSSÄ
 aina majoituksen yhteydessä

LÄHELLÄ
 vain 25 min. Jyväskylästä!

Peurunka

KEULINK

 Keulink palvelee yrityksen
 kaikissa vaiheissa

Palveluksessasi: Jukka, Ritva ja Leila
 eCenter (3. kerros)
 Keskusaukio 3, 42700 KEURUU
www.keulink.fi

 Ota yhteyttä!
 0400 342 915

Nordea

Ajat muuttuvat. Helpommiksi.

 Lataa tunnuslukusovellus puhelimeesi, niin avaimet pankkipal-
 veluihin kulkevat kätevästi mukana kesän riennoissa.

 Lue lisää nordea.fi/tunnuslukusovellus.

 NORDEA.FI
 Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliike, Nordea Bank AB (publ), Ruotsi

AGCO SUOMI
VALTRA-JÄLLEENMYYJÄSI
 AGCO Suomi Oy, agcosuomi.fi

VALTORI
 OSAA HUOLLON JA OSAT
 Jyväskylä – Suolahti – Pieksämäki – Tampere – Viitasaari – Vantaa

Taipaleen 1617 Tila

 Juhlat ja kokoukset maalaismaisemassa
 Luonnonmukaisesti kasvatettua naudanlihaa
 Majoitusta rauhallisissa rantamökeissä ja piha-aitoissa
taipaleen.luomutila@nic.fi www.taipaleentila.com 014 856 316

**yhdessä
 yhteiskuntaa
 rakentaen**

Rakennusteollisuus RT • Talonrakennus • Tuoteteollisuus • Infra • Pinta • Tekninen urakointi

Palveleva automaatiokaupan ammattilainen

HORMEL

 Puh. (014) 338 8900, www.hormel.fi, e-mail: hormel@hormel.fi
**Yritys
 kehitys**
www.yrityskehitys.com

KOTIMAINEN
TJ-Katsastus.fi
Leppävesi
 Hallaperäntie 8
 p. 010 327 1350
 avoinna:
 ma - pe 9.00 - 17.00
 la 10.00 - 14.00

Jämsä
 Pietiläntie 8
 p. 010 327 1355
 avoinna:
 ma - pe 8.00 - 16.30

Muurame
 Setäläntie 3C
 p. 010 327 1357
 avoinna:
 ma - pe 9.00 - 18.00
 la 10.00 - 14.00

24/7 autopesu Muuramessa
 MYÖS SUURTEN PAKETTIAUTOJEN PESUT

K2 TURVAPALVELUT

www.k2turvapalvelut.fi
010 524 8300 (8,4 snt/min)

Kameravalvonta Hälytyspalvelut Kiinteistön etäkäyttö Call Center **Palvelukeskus**

Kun haluat painoapua tarvitset Grafitatua!

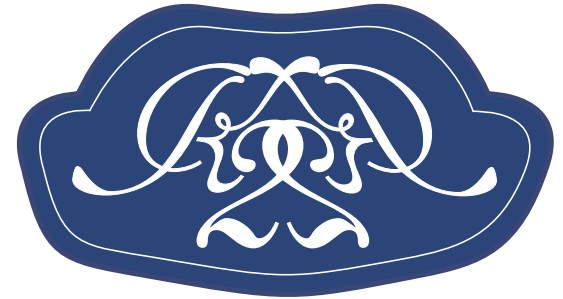
G Grafitatu

Digipaino • Offsetpaino • Repropalvelut

Grafitatu Oy
Alasinkatu 1-3
40320 JYVÄSKYLÄ

Puh. 010 328 2880
tarjouspyynto@grafitatu.fi
www.grafitatu.fi

INFONIA®

KAKKONEN-YHTIÖT

UHY TietoAkseli

Tulevaisuuden tilitoimisto

www.tietoakseli.fi

MYYNTISAAGA

**KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI**

Blitz ja Eero Kurkinen. Killan Opel Blitz- kuorma-autoa vuodelta 1941 ajoi 90-vuotias Eero Kurkinen, joka aloitti automiesuransa nimenomaan Opel Blitz 'illa kyseisenä vuonna 1941. Kuva: Ulla Riipinen

Perinneautomestarit yhteiskuvassa. Oikealta: Markku Jääskeläinen, Ari Korhonen, Risto Höylä, Markku Hyvärinen, Erkki Jurvanen ja Tapio Riipinen. Kuvasta puuttuvat perinneautomestarit Jyrki Hämäläinen ja Juha Lahtinen. Kuva: Ulla Riipinen.

Autojoukkojen Keski-Suomen Kilta 30 vuotta

Teksti: Tapio Riipinen

Jyväskylässä tammikuun 28. päivä vuonna 1988 perustettu Autojoukkojen Keski-Suomen Kilta juhlisti 30-vuotista taivaltaan syyskuun ensimmäisenä päivänä. Laukaan Tupaswillaan oli kokoontunut 60 juhlavierasta. Joukossa oli onnittelijoita muista maamme Autojoukkojen Killoista sekä Autojoukkokiltojen Liitosta. Keski-Suomen Killan käytännön toiminta on ollut maanpuolustus-, ajoneuvotekniikka- ja kulttuurialueiden retkien ja vierailujen tekemistä. Yhteistoiminta muiden autojoukkokiltojen ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa on myös tärkeässä osassa samoin kuin varusmiespalveluksessa ansiotuneiden sotilaskuljettajien palkitseminen.

Keski-Suomen Killan pitkäaikainen puheenjohtaja Tapio Riipinen totesi tervetuliaissanoissaan Killan olevan erinomainen yhdysside alueen maanpuolustus- ja autojoukkohengen vaalimisessa.

Killan perustajajäseniin kuuluva Heikki Soutua esitti killan historian. Kuten kaikissa yhdistyksissä,

myös Autojoukkojen Keski-Suomen Killan toiminnassa on ollut nousuja ja laskuja.

Reippaan sykäyksen toimintaan- sa killa sai vuonna 2011, kun killan jäseneksi liittynyt Risto Höylä lahjoitti killalle rintamakäytössä olleen Opel Blitz kuorma-auton. Heikkoon kuntoon päässyt kuormuri kunnostettiin talkootyönä ajokuntoon. Tähän työhön kului useampia vuosia, mutta määrätietoinen työ kantoi hedelmää. Opel on ollut esillä useissa alueen tapahtumissa ja kohokohtana voidaan pitää auton esiintymistä uusimman Tuntematon Sotilas -elokuvan kuvauksissa.

Juhlaesitelmän pitänyt Ilmasotakoulun huoltopäällikkö, majuri Marko Puisto valotti Puolustusvoimien logistiikan organisaatiota. Puiston mukaan nopeasti muuttuvassa maailmassa myös Puolustusvoimien on kyettävä tarvittaessa muuttamaan nopeastikin. Sodankäynnin ja uhkien muuttuessa aiempaa ennustamattomammiksi, Suomen Puolustusvoimien jousi-

valla logistiikalla kyetään turvaamaan kaikkien joukko-osastojen tarpeet myös kriisitilanteissa. Majuri Puisto totesi maanpuolustuskiltojen toiminnalla olevan suuri merkitys maanpuolustushengen ja tietouden edistäjänä mistä Autojoukkojen Keski-Suomen killan perinneautotoiminta on hyvä esimerkki.

Juhlassa palkittiin ansioituneita ja aktiivisia kiltalaisia. Erikoista tämänkertaisessa palkitsemisessa oli Opel Blitzin kunnostamisessa ahkerasti mukana olleiden muistaminen. Kahdeksalle tekijälle ja kolmelle tukijalle myönnettiin pieni pronssiin valettu reliefi kyseisestä kuorma-autosta. Heille annettiin myös ”perinneautomestarin” arvonimi. Tilaisuudessa nähtiin vielä mielenkiintoinen kuvadokumentti ”Autosotamies Veikko Salosen sotapolku” joka pohjautui Salosen ai- nutlaatuiseen valokuva- aineistoon hänen sotareissustaan. Lopuksi seurasi killan ja killan jäsenten perinneajoneuvojen ”ohimarssi”, jossa ajoneuvot kuljettajineen myös esiteltiin juhlayleisölle yksitellen.

Päätössanoissaan puheenjohtaja Riipinen totesi, että Autojoukkojen Keski-Suomen Kilta on nuo-

rin maassamme toimivaista autojoukkokilloista. Tästä huolimatta Keski-Suomen Kilta on rohkeudel-

laan ja aktiivisuudellaan kyennyt viemään kilta-aatetta ansiokkaasti eteenpäin.

Kuva: Visa Vilkuna

Kulkueautot.

Juhlan kulkueessa nähtiin 13 killan ja kiltalaisten perinnajoneuvoa, mm. Risto Höylän omistama Ford 4D Sedan vm. 1940 sekä Ari Heikkilän kolme ”Proto- Sisuina” tunnettua Sisu A-45 maastokuorma- autoa. Osalla ajoneuvoista oli vanhaa armeijan kalustoa kuten tykkeitä ja vesistönylityskalustoa hinauksessa.

Kolkkulaisten kesäretki Viipuriin ja Karjalan kannakselle

Talven nietosten ollessa korkeimmillaan maaliskuun alkupäivinä Viitasaaren Kolkun kylän teillä ja vainioilla syntyi pienviljelijäyhdistyksen kokouksessa idea kesäretken järjestämisestä Karjalan kannakselle. Viitasaaren koolisessa kulkussa sijaitsevan Kolkun kylän väkiluku on pienentynyt vuosien varrella, mutta eläkkeelle siirtynyt väki on säilyttänyt virkeytensä. Esimerkkinä voi mainita kylätalohankkeen jolla kylän väki kilpaili muutama vuosi sitten vahvasti Keski-Suomen ”vuoden kylä” tittelistä. Retki Kannakselle ei siis ole mitenkään odottamaton idea kylän välillä!

Eläkkeellä olevalla on hieman aikaa pohtia isänsä ja äitiensä tekemisiä sodan aikana. Sodan ajan tapahtumien vanhempien osalta on hyvä lähtökohta meille sotien jälkeen syntyneille veteraanien ja lottien lapsille. Aineistoa löytyy internetistä ja kirjallisuudesta rajattomasti.

Pohjoisen Keski-Suomen alueelta koottiin jatkosodan alla Jalkaväkirykmentti 50:n I ja III pataljoonat Saarijärven, Konginkankaan, Sumiaisten, Suolahden, Konneveden alueilta sekä II pataljoonan miehet Viitasaaren ja Pihtiputaan kyliltä.

Jalkaväkirykmentti 50:n sotatien vaiheita on käsitelty lukemattomissa historioin tutkimuksissa, kirjailijoiden kirjoissa, elokuvissa ja nykymedioissa. Tämä juttu kertoo kolkkulaisten matkan tapahtumista, vierailupaikoista sekä tal-

visotaan ja jatkosotaan osallistuneiden kolmen edesmenneen veteraanin vaiheista jatkosodan aikana.

Menneen talven lumien haihduttua saatiin matkajärjestelyt vauhtiin. Kolkkulaisia, viitasaarelaisia ja muualle muuttaneita kyläläisiä ja tukijoukkoja kertyi Viitasaaren Tilausliikenteen linja-autoon yhteensä 33 henkilöä, viimeinen otettiin kyytiin Lappeenrannan kylästä Rajaportista. Lämpömittari näytti

+30,5 Celsiusta, mutta ilmastoidussa autossa matkattiin miellyttävästi Imatran rajanylityspaikan kautta Venäjän rajan taakse. Matkareitti kulki Vuoksen varrella Jääskeen, Antrean kautta Kuukaupin silloille. Vuoksi ylitettiin Kuukaupin uutta siltaa. Ylityksen aikana kuulimme vanhan sillan panostuksesta ja kuinka muuan Äänekoskella 1918 syntynyt luutnantti Lauri Sutela purki sillan toisesta maatuesta radioaalloilla toimivan syyttimen. Viipurin vesilin-

nassa oli samanlaisia. Radio soitti syyttimen taajuudella Säkijärven polkkaa niin kauan, että tuho vältettiin Viipurissa.

Retken ”johtoryhmän” laatiman aikataulun mukaisesti saavutettiin Viipurin Leningradsky prospectilla sijaitseva Viipurinhotelli kuljettajamme Keimo Paananen työpäivän päättyessä. Hotellissa nautittu yhteisen illallisen jälkeen joukkomme hajaantui Viipuriin katsastamaan kaupungin nähtävyyksiä etelämaisen tuntuksessa illassa. Pyöreän tornin hämärässä pyörähdettiin vanhan kotimaisen sävelien tahdissa hetki ennen linnan ja Salakkalahden rantojen kiertelyä.

Tiistaiaamuna 24.7. aamiaisen jälkeen olivat kaikki retkeläiset innokkaasti kuuntelemassa Summan taistelupaikkojen tapahtumia reserviupseerien toiminnanjohtaja Tapio Paappasen äärimmäisen asiantuntevan opastuksella. Summan tapahtumat, päivämäärät ja taistelun merkitys kirkastui matkalaisille. Matka jatkui Kamenkan varuskunta-alueen ja

Perkjärven harjoitusalueen kautta Kivennavalle sopivasti taukoja pitäen. Siiranmäen taistelupaikat saavutettiin ns. kylmän sodan aikaista ohjustietä ajellen. Betonilaatoista rakennettu tie napsahteli tasaisesti auton renkaissa.

Siiranmäessä venäläisten suurhyökkäystä torjuivat 2. Divisioonan joukot 12-13.6.1944. 2.D oli joutunut irtautumaan pääpuolustuslinjasta vahvojen venäläisjoukkojen saatua läpimurron aikaan Valkeasaareen. Siiranmäessä venäläishyökkäys kuitenkin torjuttin monivaiheissa taisteluissa. Oppaamme asiantuntemuksella ja karttojen avulla selvenivät taistelujen kulku Siiranmäen muistomerkkinurmikolla. Muutaman päivän aikana olivat vihollisen tappiot 3784 miestä ja puolustajien 873 miestä. Sanomattakin on selvää Siiranmäen ja Kuuterselän taisteluiden tuloksen tärkeys sodan lopputulokseen. Taistelukuvausten jälkeen nautittiin kenttälounas ja kuljettajan keittämät kahvit, ehtivät muutamat penkoa Seppälän talon mailla edelleen olevia panssariesteitä.

Äyräpään kirkon raunioiden äärelle Kannaksen halki ajeltiin pitkin Vanhaa Pietarintietä. Tunnin mittaisen Äyräpää - Vuosalmi taisteluiden kuvauksen jälkeen oli kaikille kirkastunut millaisessa kurimuksessa isämme olivat olleet – hiljaiseksi veti kuulijat! Äyräpää – Kylä - Paakkolan välisen harjanteen ja kirkon raunioiden tutkimuksen jälkeen kävivät ”Äyräpää - Vuosalmen uimarit” joukolla virkistytymässä Vuoksen virrassa.

Keskiviikon ohjelmassa olivat Taltin siltöjen, Leitimöjärven – Repolan järven järvikannasten, Portinhoikan ja Ihantalan kirkon seudun taisteluiden käsittely tosiasioineen. Oppaamme taistelun alueen kuvaus päivittäin, luvut joukkojen ja materiaalin määrästä olivat mykistävää tietoa. Muita puolustajia unohtamatta korostettiin selvityksessä suomalaisen tykistön tehokasta keskitettyä tulenkäyttöä. Viimeinen pysähdys ennen Viipuriin paluuta oli ”450 kivelä”. Kivi on saanut nimensä vihollisen panssariosaston johtovaunun numerosta. Suomalainen rynnäköitykky oli tuhonnut vaunun muistokiven kohdalla.

Viipurissa nautittu lounaan ja tula-aisostosten jälkeen kääntyi linjurin noka kohti Tienhaaran kiveä. Venäläisten yritykset vesistön ylitykseen torjuttin sekä kanavan että Viipurin saariston suunnalla. Tienhaaran massiiviseen kiveen kiinnitetyn muistopaketin ääressä kiittivät Kolkun pvy:n toimijat Jari Jääskeläinen ja Jukka Paananen sotahistorian tuntijaamme Tapio Paappasta ja kuljettajaamme Keimo Paanasta. Matkan päättymistä enteilevästi kääntyi auton keula Nuijamaan raja-asemaa kohti. Kesäyön hämärässä laskeutui viimeinen matkalainen autosta Viitasaaren Kolkun kylällä.

Teksti: Kari Löfgren

Tarinan jatko on luettavissa verkkosivulla www.ksrespiirit.fi

Eversti Kempin komentopaikka PYP:n talossa Torkkelinkadun varressa syyskuussa 1941 / heinäkuussa 2018. Kuvassa ltn V. Kettunen, vänr Per-Erik Löfgren (oik.), kapt res Kari Löfgren ja Intstm Asko Löfgren (vas.). Kuvankäsittely: Eila Keinonen